

Boek- man- stichting

Annual Report 2010

Boekman Foundation

Study centre for arts, culture
and related policy

Jaarverslag 2010

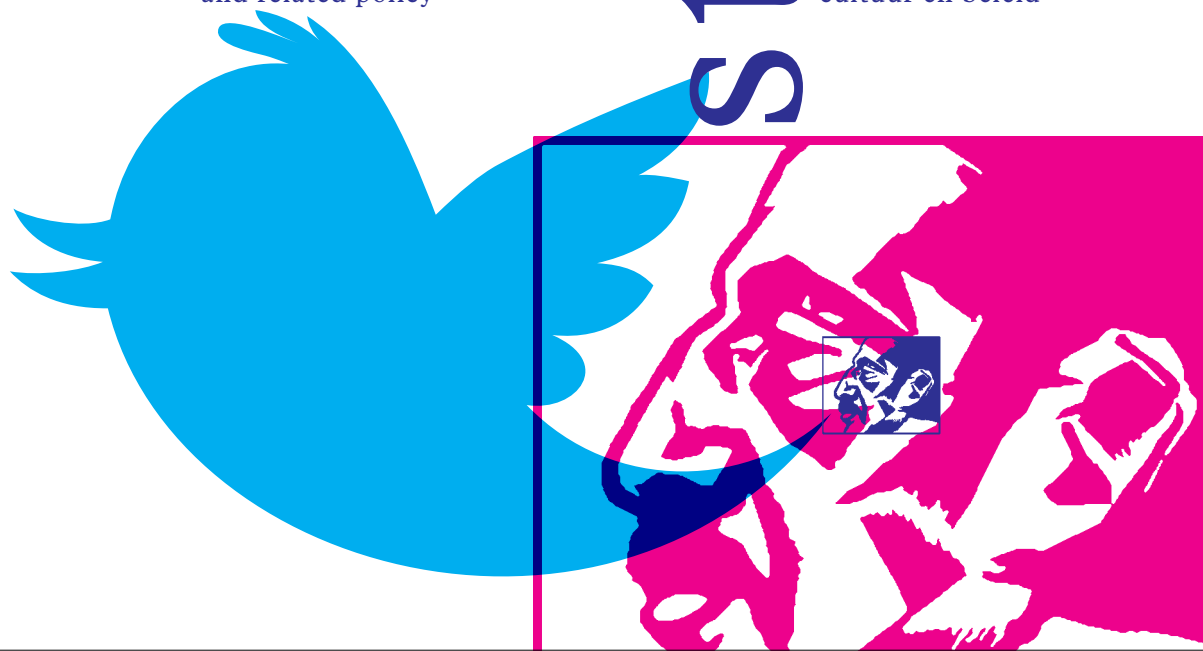
Boekmanstichting

Studiecentrum voor kunst,
cultuur en beleid

flickr

YouTube

Boekman-2010 Facebook stichting

www.boekman.nl

Jaar-
verslag
2010
*Annual
Report
2010*

Boekman- stichting

Studiecentrum
voor kunst,
cultuur en beleid
*Study centre for arts,
culture and related
policy*

Boekmanstichting
Amsterdam, 2011

In- houd

Voorwoord

- 8 Waardevast kunstbeleid?

Bestuur, toezicht en organisatie

- 9 Toezicht en bestuur
- 9 Koers
- 10 Raad voor Cultuur
- 10 Johannes Vermeer Prijs
- 10 Boekman*studies*

Jaar- verslag 2010

Activiteiten

- 11 Onderwijsactiviteiten:
CultuurCollege
- 11 Europees onderzoek volkscultuur
- 12 Boekman Dissertatieprijs voor
Kunst- en cultuurbeleid
- 12 Presentatie Boekman 81 op congres
over gemeentelijk cultuurbeleid
- 13 Nieuwjaarsbijeenkomst over
nieuwe media en cultuur
- 14 Boekpresentatie Bondgenoten of
Tegenpolen?
- 15 Expertmeetings over toezicht in
de culturele sector
- 16 Samenwerking met Turkije
- 17 Boekmandebat International
festival co-operation: a must
in many ways
- 18 Symposium The Next Step:
Community Arts in breder
perspectief
- 18 Congres Cultuur rekent op
draagvlak
- 20 Boekpresentatie Cultural Policies
in Algeria, Egypt, Jordan, Lebanon,
Morocco, Palestine, Syria and
Tunisia
- 20 Alex van Warmerdam wint tweede
Johannes Vermeer Prijs

Bibliotheek en documentatie

- 21 Digitale toekomst
- 22 Publiek
- 22 Digitale bezoekers
- 23 Collectie en aanwinsten
- 23 Samenwerking met het tijdschrift Boekman
- 23 Nieuwsberichten, congresagenda en politieke agenda
- 24 (Inter)nationale samenwerking

Publicaties

- 24 TIJDSCHRIFT Boekman
- 24 Themanummers in 2010
- 24 Boekman 82: Community art
- 25 Boekman 83: Festivals
- 25 Boekman 84: Beroep: kunstenaar
- 25 Boekman 85: Kunst en religie
- 26 Boekman digitaal
- 26 Lezersonderzoek Boekman
- 26 Abonnementen en losse verkoop
- 27 Marketing
- 27 Adviesraad
- 27 BOEKEN
- 27 Bondgenoten of Tegenpolen? Samenwerking tussen kunstverzamelaars en musea in Nederland
- 28 Cultural Policies in Algeria, Egypt, Jordan, Lebanon, Morocco, Palestine, Syria and Tunisia. An Introduction
- 29 Afgemeten en uitgebeend: leven en werk van Alex van Warmerdam
- 30 Cultural Policy Update

Bijlagen

- 30 Samenstelling Raad van Toezicht en andere gremia
- 31 Financiën
- 31 Personeel
- 32 Publicaties medewerkers
- 34 Activiteiten medewerkers
- 36 Bestuursactiviteiten medewerkers

Extracts from the annual report 2010

Foreword	37	How is arts policy valued?
Activities	38	Educational activities: CultuurCollege
	38	European Research Folk Culture
	39	Boekman Dissertation Prize for Arts and Cultural Policy
	39	Co-operation with Turkey
	39	Boekman debate International
		Festival Co-operation: a must in many ways
	40	Conference Culture Counts on Support
	40	Conference The Next Step: Community Arts in a Broader Perspective
	41	Alex van Warmerdam is awarded the second Johannes Vermeer Award
Library and documentation		
	42	Digital future
	42	Collection and acquisitions
	42	News items, conference diary and political diary
	43	(Inter)national co-operation
Publications	43	Boekman Periodical
	44	Cultural Policies in Algeria, Egypt, Jordan, Lebanon, Morocco, Palestine, Syria and Tunisia. An Introduction
	44	Cultural Policy Update
Appendices	44	Supervisory Board and other bodies
	44	Financial Status
	44	Staff

http://www.boekman.nl/

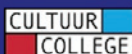
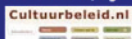
Meest bezocht - Laatste nieuws - Amazon - Luisterpaal - xs4all - Klara - FontShop

BOEKMANSTICHTING Studiecentrum...

BOEKMANstichting

- Organisatie
- Tijdschrift Boekman
- Cultural Policy Update
- Bibliotheek
- Bibliotheekcatalogus
- Publicaties
- Projecten
- Downloads
- Gefeerde instellingen
- Abonneren Boekman
- Aanmelden nieuwsbrief
- Boekmancommunity
- Cultuurnieuws/agenda:

Studiecentrum voor kunst, cultuur en beleid

De Boekmanstichting verzamelt en verspreidt kennis en informatie over kunst- en cultuurbeleid en de uitwerking ervan in praktijk. Ze stimuleert onderzoek en meningsvorming over de productie, distributie en afname van kunst en over het (inter)nationale kunstbeleid. De Boekmanstichting organiseert het cultuurpolitieke debat tussen vertegenwoordigers van bestuur, wetenschap en praktijk. [lees meer](#)

Nieuws

- ★ Nu online! [Cultural Policy Update](#), internationaal e-journal van de Boekmanstichting
- ★ Lees [hier](#) de recensie over Tijdschrift **Boekman 86** in [de Volkskrant](#) door Harmen Bockma
- ★ Tijdschrift **Boekman** - Lees [hier](#) de artikelen van onze redacteurs uit **Boekman 86**
- ★ Lees [hier](#) het verslag van de studiemiddag 'Gekwantificeerde kwaliteit' | bekijk [foto's](#)
- ★ Interessant document: [National Arts Index 2010](#) | Zie ook: 5/10 [cultuur rekent op draagvlak](#)
- ★ Digitale bibliotheekaanwinsten: overzicht van [februari 2011](#)

B Tijdschrift **Boekman Digitaal**. Een speciale uitgave met als thema: [Cultuurbeleid 3.0](#)

e Nu op het Boekmanblog: [Kom je ook? Money, Money, Money](#)

C Nu op [Cultuurbeleid.nl](#): [Onderzoek indicatoren voor nieuw cultuurbeleid](#)

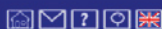
in Word lid van Tijdschrift **Boekman** op [Linked In](#) en discussieer mee

f Word **vriend** van de Boekmanstichting op [Facebook](#)

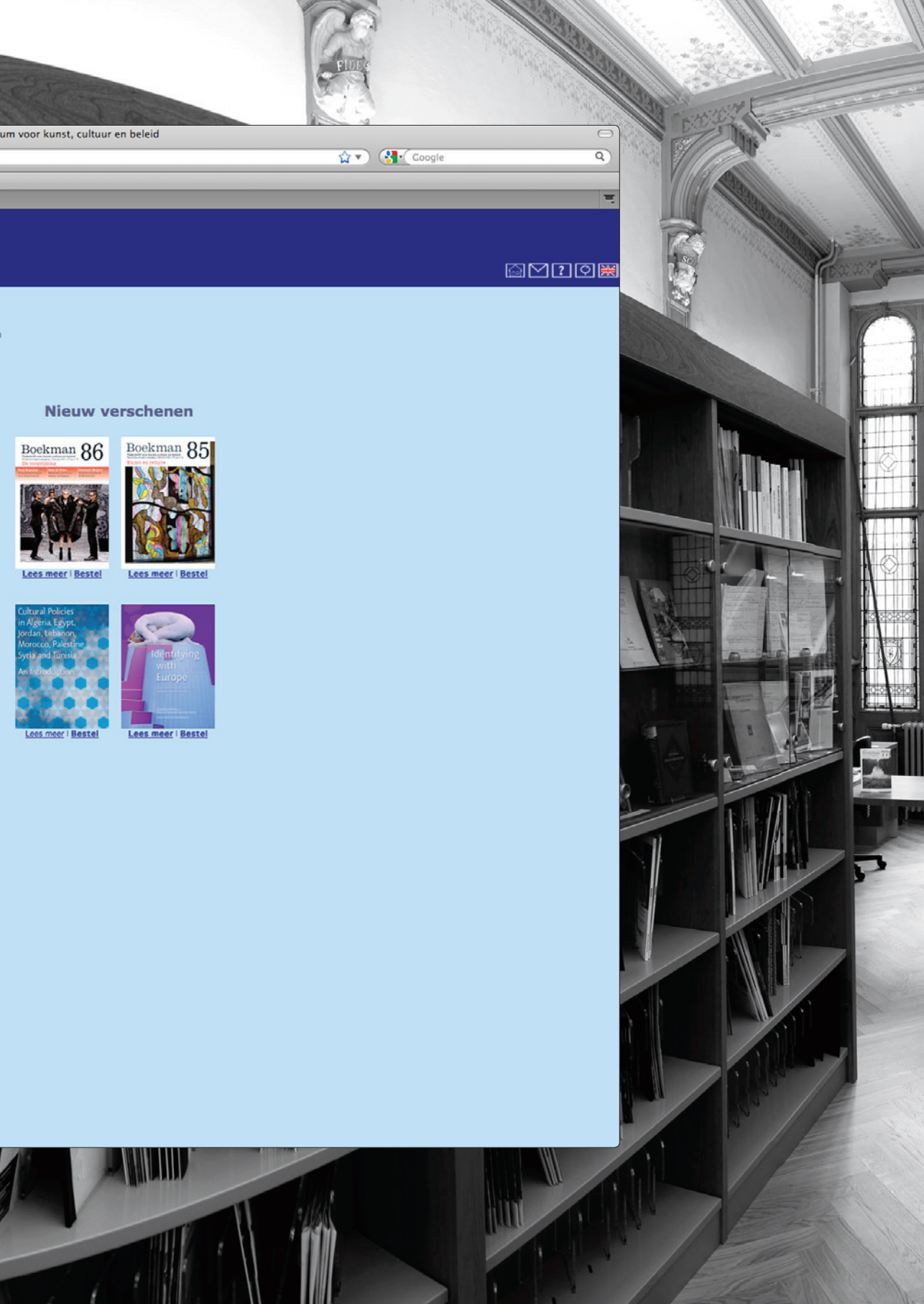
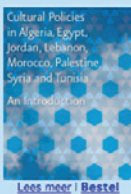
t Volg de Boekman Bibliotheek op [Twitter](#)

Google

Nieuw verschenen

Voor- woord

Waardevast kunstbeleid?

In zijn brief van 6 december 2010 aan de Tweede Kamer keert staatssecretaris van OCW Halbe Zijlstra terug naar de constanten in het cultuurbeleid: kwaliteit en spreiding. Wie het parlementaire kunstdebat in ons land bestudeert komt deze immer rivaliserende grootheden al ruimschoots vóór de Tweede Wereldoorlog tegen. Artistieke kwaliteit was al een belangrijke waarde en om haar te ijken werd ook toen aansluiting gezocht bij de internationale norm. Het Nederlandse concertleven moest zich kunnen meten met dat van Wenen of Berlijn. En de musea moesten beschikken over werk van kunstenaars die ook in Londen of Parijs furore maakten. Maar tegelijk moest al die mooie kunst rechtvaardig verdeeld worden, en daarvoor diende het spreidingsbeleid. Dat betekende destijds het stimuleren van deelname onder alle sociale klassen ('verticale spreiding'), maar evenzeer het spreiden van gesubsidieerde

instellingen over het hele land ('horizontale spreiding'). Dat alles komt terug in de brief van 6 december, in *zeitgemässe* bewoordingen, maar op dezelfde grondtoon.

Nieuw is de extreme nadruk op publieke respons. Waar kunstinstanties erin slagen meer private financiers, donateurs en kaartkopers aan te trekken oogsten zij meer waardering van de staatssecretaris en hoeven zij minder te vrezen voor een subsidiestop. Halfgevolde zalen hebben in subsidieerland hun langste tijd gehad. In het tv-programma Buitenhof van 16 januari 2011 sprak minister-president Rutte met weinig waardering over 30 Amsterdamse theaters waar per voorstelling slechts 10 mensen aanwezig zouden zijn. Maar is het nou echt zo erg met het toneelbestel of was dit een losse flodder in het vuur van het cultuurdebat? Een weerwoord bleef uit. Hier wreekte zich het gebrek aan actueel en betrouwbaar cijfermateriaal. Niemand die in de loop van de uitzending Buitenhof belde om deze waarneming te ontkrachten. Waarmee landsbreed een beeld van cultuurbeleid ontstaat dat mogelijk niet op waarheid berust. En, dat is bekend, waar waarheden ontbreken zijn ook geen vaste waarden.

De komende tijd worden waarneming en waardering sleutelbegrippen. Betrouwbare waarnemingen dienen waar mogelijk gestoeld te zijn op gezaghebbende cijferfeiten. Daar moeten we nu aan werken. Met het congres *Cultuur rekent op draagvlak* dat de Boekmanstichting en Het Concertgebouw afgelopen oktober organiseerden, werd de intentie om daarbij te helpen van onze kant ondubbelzinnig afgegeven. U leest over de achtergronden en het verloop van het congres in dit jaarverslag. De oogst daarvan is inspirerend genoeg om verder te gaan met het verzamelen van culturele feiten en cijfers. Dat doen we in 2011 en de jaren daarna dan ook weer met grote inzet, niet in de laatste plaats om de kwaliteit van het cultuurpolitieke debat gunstig te beïnvloeden. Want het is een democratisch goed dat het publieke cultuurbestel in het maatschappelijke en politieke debat verschillend wordt gewaardeerd. Zolang de waarde-bepaling maar rust op controleerbare cijfers.

Cas Smithuijsen
directeur Boekmanstichting

Bestuur, toezicht en organisatie

Toezicht en bestuur

De Raad van Toezicht heeft in 2010 op twee fronten vooruitgang geboekt. Ten eerste is gewerkt aan de koersbepaling op middellange termijn (zie de volgende paragraaf) en daarnaast is gewerkt aan een efficiënte verdeling van de interne verantwoordelijkheden over raad en directie. Naast de voltallige raad fungeert een tweekoppige Commissie van Bestuursbijstand, die nu beschikt over een door het plenum vastgesteld reglement. In het reglement zijn de verantwoordelijkheid en de samenstelling van de commissie vastgelegd. Deze zijn nu goed afgestemd met die van de raad, alsook met die van de fungerende directie. De commissie heeft in hoofdzaak een voorbereidende rol die de toezichthoudende functie van de raad geheel intact laat. Een belangrijke opdracht aan de commissie is het voeren van een jaarlijks functioneringsgesprek met de directeur. Daarin wordt vastgesteld in welke mate het bestuur/de directie

adequaat functioneert op basis van een aantal schriftelijk neergelegde resultaatafspraken.

De Raad van Toezicht heeft jaarlijks ten minste een voorjaars- en een najaarsvergadering. Indien nodig wordt extra vergaderd, meestal ter behandeling van een specifiek vraagstuk of het vaststellen van een incidenteel document dat geen deel uitmaakt van de normale bestuurlijke cyclus. Van de cyclus maken wel deel uit het financieel jaarverslag en inhoudelijke projectverantwoording van het afgelopen jaar, alsook de begroting en het activiteitenplan, beide betrekking hebbend op het volgende jaar. Al met al is de slagkracht toegenomen. Teneinde de continuïteit van het toezicht beter te waarborgen werd besloten tot een statutenwijziging. De leden van de raad worden vanaf heden telkens benoemd voor een termijn van drie jaar en zijn ten hoogste tweemaal herbenoembaar. Een rooster van aftreden zorgt ervoor dat de wisseling van leden langs de weg van geleidelijkheid verloopt. Bij de statutenwijziging is er tevens voor gezorgd dat de taken die de Boekmanstichting de afgelopen periode toenemend is gaan verrichten op het gebied van onderwijs en onderzoek nu ook bij de doelstellingen zijn opgenomen. Daarmee zijn ze nu geheel in overeenstemming met de concrete werkzaamheden van de stichting. Het ministerie van OCW is van de statutenwijziging op de hoogte gesteld.

Koers

Het bestuur reflecteert bij voortduring op de positie van de stichting binnen de kennisketen van het kunst- en cultuurbeleid. Om de positie in de frontlinie van de kennistransfer te optimaliseren volstaat het niet om alleen passief te waken over de nationale schatkamer van alle documentatie en informatie op het gebied van kunst- en cultuurbeleid. Het is evenzeer noodzakelijk te weten welke onderwerpen binnen de actieradius aan belang winnen, wie daarover kennis produceert en verspreidt, en wie gebruikmaakt

van de nieuwe inzichten. Met deze aandachtspunten zet de Boekmanstichting haar koers uit om binnen de culturele sector de rol te vervullen die er van haar mag worden verwacht. De activiteiten die zij als kenniscentrum ontplooit, zijn onder te verdelen in: (1) collectioneren, (2) debatteren en (3) publiceren. Om die activiteiten te realiseren worden verschillende middelen ingezet: de bibliotheek, de uitgeverij van boeken en het tijdschrift *Boekman*, de projecten en opdrachten, en de expertmeetings. Sinds najaar 2009 komt daar nog het verzorgen van een onderwijs-curriculum in samenwerking met de stichting Cultuur-College bij. Al deze uitgangspunten heeft het bestuur bijeengebracht in het activiteitenplan 2011, waarin ook een overzicht staat van in het bewuste jaar te realiseren projecten en publicaties. De Raad van Toezicht keurde dit plan na uitvoerige discussie goed in zijn najaars-vergadering.

Raad voor Cultuur

Op 15 september 2010 was er een gedachteswisseling met de Raad voor Cultuur over de behaalde resultaten in de eerste periode van de lopende subsidie-periode en de verdere vooruit-zichten. In een door het bestuur voorbereide notitie werden drie aandachtspunten geadresseerd. Die betreffen allereerst de agenderende functie van de Boekmanstichting, oftewel een zinvolle positie van de stichting in het geheel van ontwikkelingen rondom het cultuurbeleid en de reflectie daarop. Vervolgens aandacht voor de zichtbaarheid van de stichting te midden van de veelheid van actoren in het openbaar bestuur, de kunstwereld en de wereld van wetenschap en onderzoek. En ten slotte de vertaalslag die de stichting in het kennis-proces zou moeten maken van het internationale discours naar de situatie in Nederland. Deze drie

aandachtspunten zijn met de raad besproken en zijn richtinggevend aan de activiteiten die de stichting voor het jaar 2011 heeft ingepland.

Mede in het verlengde van de agendafunctie zijn twee brede thema's opgevoerd die voorlopig voldoende stof voor verder ontwikkelings-werk opleveren: (1) de reflectie op het fenomeen van cultureel draagvlak en (2) de functie van verzamelpunt voor alle cultuurstatistieken in Nederland.

Johannes Vermeer Prijs

De Raad van Toezicht ziet ook toe op de rol die de Boekmanstichting vervult met betrekking tot de door de bewindspersoon van OCW ingestelde staatsprijs voor de kunsten, de Johannes Vermeer Prijs. Onder toezicht van de raad is het reglement van de prijs verder aangescherpt. De voorzitter van de raad, Victor Halberstadt, was eveneens voorzitter van de jury die de prijs in 2010 toekende aan Alex van Warmerdam. Voor verdere informatie over de prijs zie pagina 20.

Boekmanstudies

De stichting *Boekmanstudies*, opgericht in 1992, draait zonder basissubsidie. Zij bestaat van opdrachten en daarmee gemoeide financiële middelen. Zij fungeert ook als uitgeverij. De leden van de Raad van Toezicht zijn qualitate qua toezichthouders bij *Boekmanstudies*. Het financiële jaarverslag 2010 van de stichting *Boekmanstudies* werd, evenals overigens dat van de Boekmanstichting, goedgekeurd.

Activiteiten

Onderwijsactiviteiten: CultuurCollege

Sinds 2009 huist 'CultuurCollege' bij de Boekmanstichting. Ooit geïnitieerd door Kunsten '92 en de Faculteit Kunsten van de Universiteit Leiden, en steeds logistiek ondersteund door bureau Berenschot, is de kring van bestuurders nu uitgebreid met vertegenwoordigers van de Universiteit van Amsterdam en de Boekmanstichting. Zij hebben allen een zetel in het bestuur en dragen in die kwaliteit zorg voor het tot stand komen en uitvoeren van het cursusprogramma.

Elly Andrea

Secretariaatsmedewerker en
administratief bibliotheek-
medewerker
Secretarial staff and administrative
library staff

Het doel van CultuurCollege is veelbelovend talent in het begin van zijn/haar politieke, bestuurlijke of ondernemende carrière kennis te laten maken met een doorsnede van het Nederlandse kunst- en culturaanbod en met de basisvraagstukken van kunstbeleid. Een cultuurcollege bestaat uit een theoretisch en een praktisch (bezoek cultureel evenement) deel.

Inmiddels is de leergang gestructureerd met de basisonderdelen bestuurskunde (Cas Smithuijsen), recht (Inge van der Vlies) en economie (Berend Jan Langenberg). De met deze basisonderdelen corresponderende praktijkbezoeken waaieren uit naar kunst- en culturele instellingen gevestigd in uiteenlopende plaatsen in Nederland en naar verschillende disciplines. Een onmiskenbaar hoogtepunt in 2010 was het debat over internationale festivalsamenwerking in Theater Carré, gevolgd door een Europese coproductie in de vorm van een opera van Jean Philippe Rameau. Tussen debat en opvoering ontmoetten de cursisten van het studiejaar 2009-2010 ook de alumni van vorige jaargangen. Over het debat, in samenwerking met het Holland Festival, wordt elders in dit jaarverslag bericht. Het aantal nieuwe cursisten dat zich in september inschreef, steeg naar 25 (voorlopig het maximum).

Europees onderzoek volkscultuur

In opdracht van het Fonds voor Cultuurparticipatie superviseerde de Boekmanstichting een door haar zusterorganisatie ERICarts in Bonn uitgevoerd literatuuronderzoek naar beleidsprogramma's ten behoeve van volkscultuur in Europa. Het onderzoek werd gedaan door de Finse onderzoekster Sari Asikainen. Het richt zich op definitiekwesties en attenderende voorbeelden van beleid op dit gebied in de uiteenlopende Europese landen. Het onderzoek is in de loop van 2010 gereedgekomen en wordt bewerkt voor publicatie

in 2011 via het e-journal *Cultural Policy Update* en tijdschrift *Boekman*.

Boekman Dissertatieprijs voor Kunst- en cultuurbeleid

In 2009 werd de Boekman Dissertatieprijs voor de eerste keer uitgereikt. De eerstvolgende uitreiking van de prijs is in 2012 voor dissertaties aan Nederlandse universiteiten op het werkkterrein van de Boekmanstichting uit de jaren 2009 tot en met 2011.

De prijs is een initiatief van de Boekmanstichting en de afdeling Geesteswetenschappen van de Nederlandse Organisatie voor

uitgeleefd voor een oorspronkelijke en zelfstandig uitgevoerde (deel)studie in de vorm van een dissertatie geschreven aan een Nederlandse universiteit. Aan de prijs is een geldbedrag van € 10.000 verbonden. Bovendien wijdt het tijdschrift *Boekman* een nummer aan het thema van de winnende dissertatie in de jaargang volgend op de uitreiking. In 2010 werden voorsnog 22 dissertaties voor deelname aan de prijs geselecteerd. Samen met de reeds uit 2009 geselecteerde dissertaties brengt dat het totaal aantal deelnemers voor de tweede editie van de prijs voorlopig op 33.

Presentatie Boekman 81 op congres over gemeentelijk cultuurbeleid

Op 18 januari vond in de Stadschouwburg Utrecht het symposium over gemeentelijke cultuurpolitiek *Kunst en cultuur in wijk, dorp en stad: geen luxe maar noodzaak* plaats. Organisatoren waren Kunsten '92 in samenwerking met de Vrede van Utrecht en debatcentrum TUMULT. Aanleiding waren de gemeenteraadsverkiezingen van 2010 en het besef dat toekomstige wethouders en gemeenteraadsleden zich in een economisch moeilijke periode moeten buigen over de vraag wat werkelijk van waarde is. Identiteit, leefbaarheid en een innovatieve economie zijn dé thema's waar het in de komende jaren om zal draaien. Kunst, cultuur en erfgoed spelen op al die terreinen een essentiële rol. Maar hoe zullen toekomstige politici daarmee omgaan? Onder leiding van Lennart Booij gingen onder anderen Aleid Wolfsen, Vincent van Rossem, Adri Duivesteijn, Sandra Trienekens, James van Lidth de Jeude, Gerard Marlet, Hester Macrander, Mary Ann Schreurs, Harry van Waveren,

Marianne Barnier-Spee
Secretariatsmedewerker
Secretarial staff

Wetenschappelijk Onderzoek (NWO). De dissertatieprijs is een middel om belangwekkende resultaten van recent onderzoek naar de sociale, economische, juridische, bestuurlijke, bedrijfsmatige, organisatorische of beleidsmatige context van kunst en cultuur in heden en verleden in een bredere kring van potentieel geïnteresseerden te verspreiden, alsook om het doen van verder onderzoek aan te wakkeren. De prijs wordt

Arno Brok, Floris de Gelder, Colin Benders (Kytteman) en Jaap Pilon met elkaar in debat over een slagvaardig cultuurbeleid.

Tijdens dit congres werd *Boekman 81* (verschenen in december 2009) met als thema *Kunst en politiek* door cabaretière en columnist Hester Macrander op ludieke wijze gepresenteerd en gepropagandeerd: 'Nu de kruitdamp van de verkiezing is opgetrokken gaat het om het formuleren van partijpolitiek overstijgend cultuurbeleid. Sla dan de vorige *Boekman* er nog even op na, want dat is een handige gids om uw visie helder te krijgen waar de komende vier jaar beleid op gebaseerd kan worden. Een partijpolitiek overstijgende oplossing voor het eeuwige gedonder met cultuurbeleid staat in het artikel van Cas Smithuijsen, directeur van de Boekmanstichting: "Overheden moeten meer waarde toekennen aan informatie en ervaringskennis van de veldpartijen uit de kunstwereld, als bouwstenen voor en *finetuning* van het beleid." Een productieve dialoog tussen kunst en politiek dus! Maar hij waarschuwt daarbij: "Cruciaal is het vermogen van de kunstwereld haar kennis te structureren en te bundelen", want dat is een zootje (dat laatste zijn mijn woorden)', aldus Macrander. 'Nog eenmaal Cas Smithuijsen: "Vanaf nu zijn kunstinstellingen en fondsen partners van de overheden en niet langer instanties die het beleid volgens opgelegde instructies uitvoeren." Kunnen we dat hierbij afspreken?'

Dat de *Boekman*lezers verschillend denken over het kunstbeleid van de politieke partijen bleek uit de eindstand van de politieke poll die de redactie van *Boekman* in het verlengde van nummer 81 onder haar lezers had gehouden. 28% van die cultuurstemmen ging uit naar GroenLinks, 21% naar D66, een verrassende 17% naar de Partij voor de Dieren, gevolgd door 14% PvdA en 7% SP. Regeringspartijen VVD, CDA en gedoogpartner PVV kregen respectievelijk 10%, 3% en 0% van de *Boekman*stemmen. CU en TON bleken 0% aanhangers onder de *Boekman*lezers te hebben.

De volledige bijdrage van Macrander is na te lezen in *Boekman 82* over Community Art.

Nieuwjaarsbijeenkomst over nieuwe media en cultuur

Op 22 januari stond de Amsterdamse Balie in het teken van de nieuwjaarsbijeenkomst van de Boekmanstichting en Virtueel Platform. Aanleiding hiervoor was onder andere het advies van de Raad voor Cultuur over e-cultuur en innovatie en het verschijnen van de publicatie *Cultuur en Media in 2015* bij Boekmanstudies, met daarin opgenomen de visies op e-cultuur in de nabije toekomst van Bas Heijne, Paul Schnabel en nog drie andere auteurs. Cas Smithuijsen, directeur van de Boekmanstichting, zag kansen op dit vlak: 'Paul Schnabel gaf het belang aan van de *bodycheck* met levende cultuur, nu moeten we de mogelijkheden van digitale middelen in culturele instellingen inzetten en gebruiken.'

Tijdens de bijeenkomst werd meerdere malen aangegeven dat we aan het begin staan van een belangrijk decennium waarin vooral de integratie van nieuwe technologie in de samenleving als geheel van belang is. Aan het begin van 2010 worden direct meerdere veelbelovende initiatieven neergezet. Floor van Spaendonck, directeur van Virtueel Platform, belichtte er een paar in de cultuursector. De Baak, Mediamatic en Kennisland werken samen in *Makelovenotart* waarmee culturele instellingen worden geïnspireerd en ondersteund om te vernieuwen en nieuwe verbindingen te leggen. De Cultuurformatie is begonnen met het Observatorium, waarin de vraag centraal staat hoe de culturele

sector zich verbindt met de samenleving.

Tijdens de bijeenkomst sprak gespreksleider Dick Rijken (voorzitter Commissie e-cultuur, Raad voor Cultuur) met drie experts: Eppo van Nispen tot Sevenaer (DOK, Delft) – over nieuwe media in de letteren en bibliotheken, Sigrid Merx (Universiteit Utrecht) – over nieuwe media in de theaterpraktijk, en Mars Mertens (Sellaband) – over nieuwe mediatoepassingen in de muziekindustrie. Eppo van Nispen is een man van klare taal: ‘We worden de grootste bibliotheek ter wereld en nummer één op het gebied van technologie en innovatie. Wat ons betreft is e-cultuur onderdeel van de cultuur van twee miljoen leden van de bibliotheek. Recente cijfers van het ASML ondersteunen dit ook, want de computer wordt gezien als de primaire behoefte in een huishouden naast water en licht.’

Volgens Sigrid Merx is het publiek inmiddels zo gemedialiseerd dat het niet opkijkt van de nieuwe media in theaterproducties. Die zijn weinig innovatief en vernieuwend. Het is volgens haar daarom goed dat de toneelschool in Maastricht een medialab heeft ingericht om een nieuwe generatie makers te laten experimenteren met als doel om nieuwe media te verankeren in de theatertaal. Studenten worden opgeleid tot ontwerpers van ervaringen.

Mars Mertens lichtte het concept van Sellaband toe, waar een bezoeker van de website een *believer* kan worden van een band door te investeren in een nieuw album. ‘Waar het vroeger vooral onafhankelijke acts waren die dit deden, zien we nu ook grotere acts verschijnen als Public Enemy en Hind.’ Deze formule wordt in navolging van de succesvolle Amerikaanse website Kickstarter in de loop van 2010 ook buiten de muziekindustrie toegepast. In samenwerking met het Amsterdams Fonds voor de Kunsten ontwikkelt Sellaband voordekunst.nl, waarop kunstprojecten en investeerders aan elkaar gekoppeld worden. Tot slot spreekt Dick Rijken de hoop uit dat het verschil tussen digitale en niet-digitale kunstuitingen steeds vager wordt. Aansluitend vond een drukbezochte en geanimeerde Nieuwjaarsborrel plaats.

Zie www.boekman.nl voor het volledige verslag en foto's van deze bijeenkomst.

Boekpresentatie Bondgenoten of Tegenpolen?

Op 17 maart werd de publicatie *Bondgenoten of Tegenpolen? Samenwerking tussen kunstverzamelaars en musea in Nederland* gepresenteerd in het *Hedge House* op Kasteel Wijlre, net onder Maastricht. Verzamelaarsechtpaar Jo en Marlies Eijck-Voncken openden speciaal voor deze feestelijke gelegenheid de deuren van hun prachtige Koetshuis en *Hedge House*. Jo Eijck gaf daarbij zijn persoonlijke reflecties op het thema van het boek. Het echtpaar Eijck-Voncken sprak de hoop uit dat hun levenswerk, bestaande uit een zorgvuldig samengestelde collectie moderne kunst, middels een samenwerkingsverband met de overheid een beschutte plek binnen het publieke erfgoed zal kunnen krijgen. Vervolgens reikte Cas Smithuijsen, directeur van de Boekmansstichting, het eerste exemplaar uit aan Odile Wolfs, gedeputeerde cultuur voor de provincie Limburg, en aan Coen Schimmelpenninck van der Oije, vicevoorzitter van de Vereniging Rembrandt.

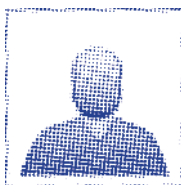
Het boek gaat in op de samenwerkingsvormen tussen particuliere kunstverzamelaars, bedrijfscollecties en musea. Alle partijen komen uitgebreid aan het woord: de aard en nieuwe mogelijkheden van samenwerking worden onder de loep genomen. Het boek sluit af met waardevolle informatie over modellen en belastingfaciliteiten die in Nederland bij het schenken of legateren van kunst of geldelijke middelen aan musea behulpzaam zijn. Bij de boekpresentatie is

gewezen op de actualiteitswaarde van het boek tegen de achtergrond van de veiling van de Stuyvesant/BAT-collectie bij Sotheby's, maar ook bijvoorbeeld de schenking van twee stillevens van Morandi aan het Haags Gemeentemuseum. *Bondgenoten of Tegenpolen?* verscheen in het verlengde van het gelijknamige lustrumsymposium ter ere van het 125-jarig bestaan van de Vereniging Rembrandt en met financiële steun van de Mondriaan Stichting. De boekpresentatie werd mede mogelijk gemaakt door Theodoor Gilissen Private Bankers.

Zie www.boekman.nl voor foto's van deze feestelijke boekpresentatie.

Expertmeetings over toezicht in de culturele sector

In recente jaren is meer debat gekomen over de maatschappelijke inbedding van kunstinstellingen, mede in het licht van veranderingen in de economische orde en de publieke sector. Bovendien zijn nieuwe politieke visies ontwikkeld over de inzet van subsidies en bestuurlijke verhoudingen. Denk

Jacqueline Dekker-Retel
Bibliotheekmedewerker
Library staff

daarbij aan de bestuurlijke verzelfstandiging, de nieuwe verantwoordingsmodellen en de toenemende noodzaak voor kunstinstellingen ook in economische zin profijtelijk

te ondernemen. Dit alles stelt nieuwe eisen aan het doen en laten van raden van toezicht (RvT) die verantwoordelijk zijn voor de continuïteit in het georganiseerde kunstleven.

Om de veranderingen in en om de georganiseerde cultuur te verkennen belegde de Boekmanstichting met INSEAD Non Executive Directors en Aim at Art in het voorjaar een tweetal expertmeetings over de actuele situatie van het toezicht in de culturele sector. Op 28 april 2010 kwam een gezelschap in de bibliotheek van de Boekmanstichting samen, bestaande uit Maurits de Brauw, Melle Daamen, Atzo Nicolai, Kees Weeda, Jaap van Manen, Sjoerd Eisma, Trude Maas, Tom de Swaan, Victor Halberstadt en Andro Bottse.

Op 17 juni 2010 was er een tweede bijeenkomst, ditmaal onder leiding van Paul Schnabel. Het gezelschap bestond toen uit Saskia Reuling, Victor Halberstadt, Leontine van der Goes-Hijmans, Tati Freeke-Suwarganda, Hans Andersson, Alexander Rinnooy Kan, Jan Theo Bautz, Astrid Elburg en Benno Tempel.

Tijdens de bijeenkomsten passeerden verschillende aspecten van het toezicht de revue. Men beseftte dat kunstinstellingen zich voor hun overlevingsstrategieën nog meer zullen moeten gaan richten op hun maatschappelijke omgeving.

Dit proces zou kunnen worden vergemakkelijkt als toezichthouders meer ruimte kregen om zich vanuit de eigen positie in te zetten voor de missie en doelstellingen van de instelling. Dat impliceert evenwel een nieuwe visie van de toezichthouders op hun rol en positie. Het gaat daarbij zowel om de verantwoordelijkheid voor de specifieke instelling met haar directe maatschappelijke bedding, als om de functie van de bewuste instelling in het ruimere publieke domein.

Daarnaast diende zich een specifiek onderwerp aan, namelijk de relatief moeilijke rekrutering van nieuwe RvT-leden. Het blijkt niet eenvoudig om het stokje door te

geven aan de volgende generatie. De selectie zou ruimer moeten gebeuren dan nu het geval is. Adverteren voor nieuwe RvT-leden is niet gebruikelijk in de culturele sector, in tegenstelling tot in de zorg en woningbouw. Ondanks verdienstelijke initiatieven als Atana en *Cultural Governance* lijkt de cultuursector hier chronisch achter te lopen bij het bedrijfsleven. Daar was het twee decennia terug ook volstrekt gebruikelijk om in een vorm van coöptatie commissarissen te benoemen. Nu is het bij beursgenoteerde ondernemingen ondenkbaar dat je niet eerst een profielschets maakt om vervolgens een externe consultant te vragen kandidaten te zoeken. Die stap moet de culturele sector ook maken. Er moet een professionele partij komen voor de selectie van kandidaten en het zou verplicht moeten worden om een gedegen profiel te schrijven, zodat Raden van Toezicht een betere afspiegeling van de samenleving worden. Met andere woorden: meer diversiteit, en dat naar meer dimensies (leeftijd, sekse, etniciteit).

Zie www.boekman.nl voor meer informatie en achtergrondstukken.

Samenwerking met Turkije

De Bilgi Universiteit te Istanbul, de European Cultural Foundation (ECF), de stichting Anadolu Kültür (een ngo die zich inspannt om de culturele infrastructuur van Turkije op te bouwen en te professionaliseren) en de Boekmanstichting begonnen in 2008 een samenwerkingsverband met vele

agendapunten. Zo werkten de bibliotheek van de Boekmanstichting en die van Bilgi samen aan de bouw van een nationale bibliotheekcollectie voor cultuurbeleid en -management voor Turkije. Dat karwei werd in 2009 al goeddeels afgerond. Het tweede doel was de installatie van een permanent studiecentrum voor cultuurbeleid en -management, waarmee Bilgi (inter)-nationale activiteiten zou kunnen organiseren en publicaties voorbereiden. Ook dit doel is inmiddels verwezenlijkt: op 20 oktober was Saskia Leefsma, hoofd van de bibliotheek van de Boekmanstichting, met een groot aantal collega's uit Europa en Turkije aanwezig bij de officiële inbedrijfstelling van dit studiecentrum. Cas Smithuijsen was actief betrokken bij de voorbereiding en productie van de tweede aflevering van het jaarboek over cultuurbeleid en -management, het zogenaamde KPY-yearbook, dat wordt uitgegeven door Bilgi University Press en *Boekmanstudies*. Het betreft een uitgave die zal blijven verschijnen, ook nadat de Boekmanstichting zich er als schragende partij uit terugtrekt – wat feitelijk het geval zal zijn bij de afronding van het meerjarenproject in maart 2011.

De Boekmanstichting heeft ook een essentieel aandeel geleverd in het stedenproject genaamd *(In)visible Cities: Building Capacities for Local Cultural (Policy) Transformation in Turkey*. Via de Boekmanstichting zijn Binnur Zengin (werkzaam bij stadsdeel Amsterdam Noord), Ethem Ileri (werkzaam bij het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties) en Femie Willems (werkzaam bij het Fonds voor Cultuurparticipatie) als Nederlandse experts bij dit project ingezet. In het kader van dit

project voegde Cas Smithuijsen zich in het voorjaar bij hen tijdens een bezoek aan Çanakkale, om met de plaatselijke beleidsmakers van gedachten te wisselen over de ontwikkeling van de lokale culturele infrastructuur en het cultuurtoerisme. Als een van de inleiders van de studiedagen was aanwezig Onno Kervers, de Nederlandse consul, gestationeerd in Istanbul. Ook cultureel attaché Daniël Stork gaf *acte de présence*. Het project wordt in het kader van

Truus Gubbels
Redacteur Boekman en
stafmedewerker
Editor Boekman and member
of staff

het MATRA-programma gesubsidieerd door het ministerie van Buitenlandse Zaken. Op de website van de Boekmanstichting wordt informatie aangeboden over het project *(In)visible Cities* in het Nederlands en in het Engels. Ook zijn verschillende updates over het project op www.boekman.nl te vinden.

Boekmandebat International festival co-operation: a must in many ways

Naar aanleiding van het verschijnen van *Boekman 83* met als thema festivals organiseerde de Boekmanstichting samen met het Holland Festival en CultuurCollege op 15 juni in Theater Carré een debat over internationale coproducties op festivals. Cas Smithuijsen, directeur Boekmanstichting, hield een inleiding over de internationalisering van het kunstfestivalbestel en het gebrek aan financiële ondersteuning voor artistieke coproducties vanuit de Europese Unie. Hij pleitte voor een opwaardering van de factor artistiek hoogwaardige kwaliteit binnen de regelgeving, waardoor financiële ondersteuning vanuit de EU voor hoogwaardige coproducties van kunstfestivals mogelijk wordt. Die zijn immers niet alleen een visitekaartje binnen Europa maar ook daarbuiten.

Onder leiding van Constant Meijers (hoofddirecteur TM) discussieerden festivaldirecteuren Annet Lekkerkerker (Holland Festival), Loughlin Deegan (Ulster Bank Dublin Theatre Festival) en Erik Söderblom (Helsinki International Festival) over nut en noodzaak van internationale festivalsamenwerking. Lekkerkerker gaf aan dat het zonder inter-

nationale samenwerking niet meer lukt om bepaalde producties mogelijk te maken. Ze zijn gewoonweg te duur geworden voor één festival. Daarnaast zijn er ook artistieke redenen om door samenwerkingsprojecten nieuwe ontwikkelingen een kans te geven. Deegan vulde hierop aan dat festivals pas na de Tweede Wereldoorlog zijn ontstaan als een soort van artistieke Marshallhulp; de reden om samen te werken was destijds dus ook ideologisch. Vanuit Helsinki wordt het daarnaast gezien als een mogelijkheid om te netwerken en een internationale markt te bereiken. Söderblom positioneerde zich tijdens het debat enigszins geïsoleerd aan de rand van Europa, waarbij het belang van internationale samenwerking zich vooral manifesteert in een groter internationaal aanbod in Finland. Daarnaast kunnen Finse deelnemers op die manier ook internationale kennis en ervaring vergaren. Meijers vatte het samen als noodzakelijk voor distributie en zichtbaarheid.

Allen spraken schande van de grote mate van bureaucratie die een enorme drempel opwerpt bij gezamenlijke subsidieaanvragen. Daarbij zijn de Europese subsidies nog erg gericht op Europa zelf en niet op de presentatie van Europa over zijn grenzen. Bovendien blijken regelingen altijd gericht op een specifiek bijeffect: kunst als middel tot integratie. Betrokkenen betreurden dat. Uitgangspunt moet de kunst zelf zijn, niet kunst als middel om een sociaal doel te bereiken.

Aansluitend vond er een borrel plaats. In samenwerking met het Holland Festival en Theater Carré konden bezoekers van het debat 's avonds genieten van de Holland Festival-dansopera *Pygmalion* (Jean-Philippe Rameau) in een bewerking van Trisha Brown. Deze voorstelling was een coproductie van Festival d'Aix-en-Provence, Athens Festival en Teatro Real Madrid.

Op www.boekman.nl kunt u het volledige verslag en de inleiding van Cas Smithuijsen nalezen.

Symposium The Next Step: Community Arts in breder perspectief

Op woensdag 30 juni bundelden elf kunst- en cultuurorganisaties hun krachten op de prachtige campus van de University College Utrecht voor het symposium *The Next Step: Community Arts in breder perspectief*. Onder voorzitterschap van Ruben Maes kwamen tweehonderd (inter)nationale deskundigen bijeen om te debatteren over de invloed van *community arts* op kunst- en cultuurbeleid, onderzoek, kunstvakopleidingen en de kunstkritiek. Onderwerpen van dit symposium waren onder andere de meting van de effecten van *community arts*, de opleiding van nieuwe generaties kunstenaars en de rol van onafhankelijke kunstkritiek in de validering van deze vorm van kunst.

De dag werd geopend door een aantal inspirerende *keynote speakers*, onder wie prof. dr. Jan Cohen-Cruz, directeur van Imagining America en verbonden aan de Syracuse University NY, en An De Bisschop en Jana Kerremans, respectievelijk directeur en staf-medewerker van Dēmos VZW, Kenniscentrum voor Participatie en Democratie en een belangrijke spil voor de sociaalartistieke praktijken van Vlaanderen. Aanluitend presenteerden kunstenaars uit de praktijk van theater, beeldende kunst, muziek en musea hun droomscenario voor *community arts*, telkens in de context van de vier hoofdthema's van de seminars die volgden op het plenaire programma, te weten wetenschap en toegepast onderzoek, onderwijs

en deskundigheidsbevordering, kunstkritiek en mediastrategieën en verankering in de lokale context. 's Middags vonden zeven seminars plaats waarin de thema's van de ochtend nader uitgediept werden.

Na afloop ontvingen de deelnemers de 82ste editie van tijdschrift *Boekman over community art* en konden zij onder het genot van biologisch ijs (door zonne-energie gekoeld) en een borrel napraten over deze inspirerende dag. *The Next Step* was een gezamenlijk initiatief van de Boekmanstichting, Community Arts Lab Utrecht, Domein voor Kunstkritiek, Kunstenaars&CO, Kunstfactor, Landelijk Platform Cultuuraanjagers, Cultuurfonds BNG, Fonds Podiumkunsten, Theater Instituut Nederland, Muziek Centrum Nederland en De Vrede van Utrecht.

Kijk voor meer informatie, foto's en videoreportages op www.communityarts2010.ning.com.

Congres Cultuur rekent op draagvlak

Op 5 oktober organiseerde de Boekmanstichting in samenwerking met Het Concertgebouw het congres *Cultuur rekent op draagvlak*. Het was een trans-Atlantische brainstorm over effectieve *advocacy* en strategische dataverzameling, belegd ten behoeve van het verbreden van het culturele draagvlak. Om hier meer over te leren waren twee vertegenwoordigers van de *advocacy*-organisatie *Americans for the Arts* uitgenodigd. Deze organisatie te Washington helpt de lokale gemeenschappen al vijftig jaar met allerlei soorten dienstverlening en tracht gunstige voorwaarden te scheppen voor een groeiende belangstelling voor en deelname aan kunst onder alle Amerikanen. Tijdens het ochtendprogramma, onder voorzitterschap van Simon Reinink (directeur van Het Concertgebouw), sprak Robert Lynch (*CEO Americans for the Arts*) op bevlogen manier over de

effectiefste lobbymethoden. Lynch stelde dat kunst in de Verenigde Staten altijd een individuele aan- gelegenheid is geweest en geen verantwoordelijkheid van de staat. *Americans for the Arts* stelt zich ten doel om de waarde van kunst op alle vlakken aan te tonen. Doelstelling van de organisatie is ‘*all of the arts for all of the people*’. Uitgangspunt is daarbij dat iedereen daar beter van wordt. Als de overheden of andere financiers niet te overtuigen zijn van het directe belang van kunst, probeert de organisatie het door het belang van kunst in het onderwijs, stadsontwikkeling of in internationale diplomatie te onderstrepen. ‘*Focus on what you can do*’ en niet op wat je niet kunt, drukte Lynch de aan- wezigende op het hart. En wanneer het woord lobby of *advocacy* niet goed bij je doelgroep ligt, dan is er altijd nog ‘*decisionmaker education*’.

Ineke van Hamersveld

Fondsredacteur en
stafmedewerker
Editor publications and member
of staff

Na de pauze was het woord aan Randy Cohen (vicepresident *Local Arts Advancement*, betrokken bij de *National Arts Index*) die inzag gaf in het ontstaan en het belang van de *Arts Index*. *Americans for the Arts* heeft deze index in het leven geroepen om meer zicht op de ontwikkelingen in de kunstensector te krijgen en gebruikt hem om het belang van de sector te onderbouwen. ‘*Measure your treasures*’, zo vat Cohen het belang van de index samen. Cohen stak een even betrokken en levendig verhaal af als Lynch, terwijl bij Cohen de basis vooral uit cijfers bestond. Hij benadrukte het feit dat de kunstensector ook een economische bedrijfstak is: ‘*It’s an industry, it’s a business.*’ De index levert allerlei interessante gegevens op, vooral wanneer je wat meer op de details ingaat. Zo blijken bedrijfsgiften de laatste jaren als gevolg van de crisis minder te worden. Van belang is vooral

dat het nauwelijks meer vanuit filantropisch oog- punt gebeurt, maar vooral als vorm van sponsoring en bedrijfsmarketing.

Moderator van het middag- programma Cas Smithuijsen, directeur van de Boekmanstichting, sprak aansluitend met Cohen en Jamilja van der Meulen (Centraal Bureau voor de Statistiek) over de werkwijze van de *Arts Index* en in hoeverre deze ook in Nederland gerealiseerd zou kunnen worden. Vervolgens sprak Ilona Kish van het Europese forum voor kunst en erfgoed, *Culture Action Europe*, over hun Europese campagne *We are more*.

In het slotpanel kwamen Neder- landse deskundigen aan het woord. Adriana Esmeijer (Prins Bernhard Cultuurfonds), Marieke van Schaik (BankGiroLoterij), Huub Blankenberg (Vereniging Rembrandt) en Margot Gerené (Nederlands Uitburo) gaven hun visie op de vraag in hoeverre de in de VS toegepaste strategieën voor Nederland waardevol kunnen zijn. Volgens het Sociaal en Cultureel Planbureau ‘doen’ 7 miljoen Nederlanders aan actieve kunst- beoefening en hoewel meetbaar, was deze onzichtbare achterban zou dusver niet strategisch inzetbaar. Geïnspireerd door de Amerikaanse formule zag eind 2010 de particuliere Vereniging Publiek het licht, een belangenvereniging voor alle cultuur- consumenten in Nederland.

Ook de noodzaak van deugdelijke cultuurstatistiek heeft zijn weerklink binnen het Nederlandse kunstenveld gekregen. Voor 2011 heeft de Boekmanstichting diverse activiteiten in het verlengde van dit thema gepland.

Zie onze website www.boekman.nl; ga naar www.boekmancommunity.nl voor het verslag en uitgebreide achtergrondinformatie.

Boekpresentatie Cultural Policies in Algeria, Egypt, Jordan, Lebanon, Morocco, Palestine, Syria and Tunisia

Twee hoogtepunten vonden plaats op 27 oktober in het Bimhuis in Amsterdam: de presentatie van *Cultural Policies in Algeria, Egypt, Jordan, Lebanon, Morocco, Palestine, Syria and Tunisia: An Introduction* van de Boekmanstichting, European Cultural Foundation (ECF), Culture Resource (Al Mawred Al Thaqafy) en Stichting DOEN, en het indrukwekkende optreden van het Syrische ensemble Hewar, onder leiding van klarinettist Kinan Azmeh. Na een kort welkomstwoord van Katherine Watson (ECF) kreeg moderator Abdelkader Benali het woord. Feestelijk presenteerde hij het publiek de kersverse publicatie. Cultuurbeleid is in de Arabische landen geen nieuw concept, een heldere strategie vaak wel. Deze publicatie (*'The fruit of much labour'*, aldus Watson) brengt het culturele landschap in beeld. Het werk is bedoeld als handreiking naar kunstenaars en instellingen in de desbetreffende landen en belangstellenden uit het buitenland, maar zeker ook als signaal naar overheden, als middel om hen te overtuigen van de legitimiteit van kunst- en cultuurbeleid. Met dit laatste was Basma El Hussein, directeur van Al Mawred Al Thaqafy (Culture Resource) in Caïro, het hartgrondig eens. Benali interviewde haar in de pauze tussen de twee muzikdelen. El Hussein gaf schrijnende voorbeelden van overheden die weerstand bieden zodra er een beroep op ze wordt

gedaan bij de realisatie van artistieke projecten. Financiële steun blijft uit, vergunningen worden niet verstrekt (*'In general you need three to four permits, and usually one of them is impossible to get'*). Ze vertelde over het ontstaan van haar organisatie in 2004 en legde uit waarom ze zo dankbaar is voor de steun, expertise en lobby van de ECF, waardoor ze voor het eerst de kans krijgt ook in Europees verband te werken. Kinan Azmeh, de charismatische bandleider en klarinettist, verheugde zich erover dat El Hussein speciaal voor deze gelegenheid musici aan hem en de bandleden had geïntroduceerd. Hij hield een hartstochtelijk betoog waarin hij uitlegde dat composities en uitvoeringen het resultaat zijn van onderlinge ideeën-uitwisseling en inspiratie. Klassiek én Arabisch geschoolde musici creëren een unieke muzikale taal, in dialoog met elkaar. En, benadrukte Azmeh, dat heeft dus niets met *'East meets West'*-principes te maken wat recensenten vaak suggereren. Improvisatie speelt een belangrijke rol op het podium, zo liet het levendige samenspel van de musici vanavond zien. Het prachtige optreden maakte duidelijk dat de muziek van Hewar muzikale stromingen uit alle windrichtingen vermengt.

Zie ook onder 'publicaties' op pagina 28 in dit jaarverslag.

Alex van Warmerdam wint tweede Johannes Vermeer Prijs

Op 15 november ontving Alex van Warmerdam, filmmaker, theatermaker, beeldend kunstenaar, acteur en schrijver, de tweede Johannes Vermeer Prijs uit handen van de kersverse staatssecretaris van Cultuur, Halbe Zijlstra (VVD). De laureaat kreeg de prijs, aldus juryvoorzitter Victor Halberstadt, omdat er in Nederland 'één schepend talent is dat er al heel lang in slaagt met kop en schouders boven het kunstenveld uit te stijgen, en dat is Alex van Warmerdam'. De prijs bestaat uit een geldbedrag van € 100.000, een glasbokaal gemaakt

Marielle Hendriks

Hoofd projecten en
stafmedewerker
Head of projects and member
of staff

Biblio- theek en documen- tatie

Digitale toekomst

In 2010 kwam het informatieplan gereed, waaraan sinds najaar 2009 onder leiding van Dick Rijken is gewerkt. In *Verrijken door verbinden* is te lezen hoe de Boekmanstichting de komende jaren verder wil op ICT-gebied. De wens om aan te sluiten bij een veranderende ICT-wereld en adequaat in te spelen op nieuwe digitale netwerken en sociale media van het publiek vormt de achtergrond van dit informatieplan. Naast het informatieplan is ook een digitaliseringsplan opgesteld.

Hierop vooruitlopend is het

door kunstenaar Bernard Heesen en een speciaal voor deze gelegenheid verschenen publicatie *Afgemeten en uitgebeend: leven en werk van Alex van Warmerdam*, geschreven door Joost Ramaer (zie bij publicaties op pagina 29 in dit jaarverslag).

In een afgeladen Van der Mandelezaal in Museum Het Prinsenhof te Delft sprak Van Warmerdam zijn dankwoord op onnavolgbare wijze uit. De zaal gaf uiting aan zijn grote waardering en kon nauwelijks stoppen met applaudiseren. Aansluitend klonken drie tekstfragmenten uit toneelwerk van Van Warmerdam, bij monde van Aat Ceelen, Ariane Schluter en Jacob Derwig. Het programma werd feestelijk afgesloten door een optreden van de band The Sadists (Kaspar Schellingerhout, Erik van der Horst en Victor Griffioen), die ook meewerken aan producties van Orkater (het toneelgezelschap van Alex van Warmerdam). Zij vertolkten drie liedjes met tekst en muziek van Van Warmerdam. Spreekstalmeester van de avond was Mieke van der Weij. In de jury van de Johannes Vermeer Prijs 2010 hadden zitting Victor Halberstadt (voorzitter), Maarten Asscher, Judith Belinfante, Jos de Pont en Paul Schnabel.

De Johannes Vermeer Prijs is voor het eerst uitgereikt in 2009 aan Pierre Audi, artistiek leider van De Nederlandse Opera en het Holland Festival. Deze staatsprijs voor de kunsten werd door toenmalig minister Plasterk ingesteld om uitzonderlijk artistiek talent te eren en verder te stimuleren.

Cas Smithuijsen en Marielle Hendriks begeleidden de jurering en de prijsuitreiking.

Op www.johannesvermeerprijs.nl vindt u meer achtergrondinformatie over de prijs, de laureaten, foto's en het dankwoord van Alex van Warmerdam.

deel grijze literatuur (rapporten, beleidsplannen en dergelijke) uit de collectie tot 1990 geselecteerd, bewerkt en gescand. In 2008 zijn de monografieën uit de bibliotheekcollectie 1963-1989 geschonken aan de bibliotheek van de Universiteit van Amsterdam.

De grijze literatuur uit de bibliotheekcollectie 1963-1989 is in 2009 gedigitaliseerd. Na een aantal bewerkingen zijn de beschrijvingen van deze 5741 titels in de bibliotheekcatalogus opgenomen. Met inachtneming van de auteursrechtelijke bescherming streeft de bibliotheek ernaar zoveel mogelijk documenten ook buiten haar muren geheel toegankelijk te maken. De volledige tekst van alle titels is te raadplegen en te doorzoeken in de bibliotheek van de Boekmanstichting. 49% van de titels is ook thuis als *full text document* beschikbaar.

Publiek

De bibliotheek wordt bezocht door mensen uit het culturele veld

Doede van der Hoeven

PR en communicatie
PR and communication

(kunstenaars, managers en medewerkers van culturele organisaties), mensen werkzaam in het openbaar bestuur en door studenten, docenten, onderzoekers en journalisten. In totaal bezochten 2894 bezoekers de bibliotheek in 2010, gemiddeld zo'n 12 bezoekers per dag. Samen leenden zij 3403 titels. Intern leende men 459 titels. In totaal daalde het aantal uitleningen (inclusief verlengingen)

naar 3881 titels. Deze daling zal zich ongetwijfeld voortzetten door de toename aan digitale informatie.

In dit digitale tijdperk zijn (fysieke) bezoekersaantallen en uitleningen in afnemende mate relevante indicatoren voor de vitaliteit van een bibliotheek/studiezaal. Belangrijker daarentegen worden de lengte van bezoeken, de mate waarin bezoek aan een studiezaal complementair kan zijn aan informatietoelating via internet en de satisfactiegraad van de intensieve bezoeker. Van belang is dan ook het bieden van studiecomfort, het uitbreiden van de dienstverlening gekoppeld aan de uitlening en het realiseren van kennisoverdracht, bijvoorbeeld in de vorm van rondleidingen bij de Boekmanstichting en instructie in catalogusgebruik.

In 2010 heeft de bibliotheek van de Boekmanstichting 515 personen ontvangen in het kader van de ontmoetingsfunctie (rondleidingen en instructies). Dit waren voornamelijk studenten afkomstig van de Rijksuniversiteit Groningen, Hogeschool InHolland, Hogeschool van Amsterdam,

Hogeschool voor de Kunsten – Utrecht en Amsterdam, Erasmus Universiteit Rotterdam, IDM Hanzehogeschool, Universiteit van Amsterdam, Radboud Universiteit Nijmegen en De Montfort University (GB).

De waardering voor de zich uitbreidende service is groot, zo blijkt uit de respons van studenten en docenten tijdens de bibliotheekintroducties. Zij zijn zeer te spreken over de collectie, wifi-voorziening, studiemogelijkheden en de dienstverlening.

Digitale bezoekers

In april 2010 is de bibliotheek begonnen met het in kaart brengen van de digitale bezoekers van de internetcatalogus op de website middels Google Analytics. De 7769 bezoekers van de website bekeken 83.481 pagina's. Een bezoeker bekeek gemiddeld 11 pagina's en

verbleef ruim 5 minuten per bezoek op de site. Bijna 50% (4218) van de bezoekers kwam rechtstreeks op de site, de overige 3551 bezoekers bezochten de catalogus via andere (inhoudsgerelateerde) websites. Het overgrote deel van de bezoekers (90%) is uit Nederland afkomstig, maar ook publiek uit België, Groot-Brittannië, Duitsland en de Verenigde Staten weten de weg naar onze catalogus te vinden.

Ten behoeve van de promotie van de bibliotheek werden er berichten op Twitter (boekman-library) gezet en in de digitale nieuwsbrief van de Boekmanstichting. Voor een visuele introductie van de bibliotheek kan men terecht op het fotoplatform Flickr en op de videosite YouTube.

Collectie en aanwinsten

Eind 2010 bevatte de catalogus van de bibliotheek 65.033 gedocumenteerde titels, waarvan 24.263 titels digitaal beschikbaar zijn. In 2010 zijn er 3347 nieuwe titelbeschrijvingen in de catalogus opgenomen, van 2178 digitale documenten en 1149 gedrukte titels.

In 2010 zijn er zeven nieuwe knipselmappen aangelegd over de volgende onderwerpen: Stedelijk museum Amsterdam (D10-001); Rijksmuseum Amsterdam (D10-002); Onderzoek naar kunst en cultuur in Amsterdam door Ann Demeester (D10-003); Kunst en cultuur in de verkiezingsprogramma's voor de Tweede Kamerverkiezingen van 9 juni 2010 (D10-004); Grachtengordel Amsterdam werelderfgoed (D10-005); Private financiering (D10-006); Halbe Zijlstra, staatssecretaris van cultuur (D10-007).

Op het nieuwsblad van de internetcatalogus zijn naast de laatste aanwinsten nu ook literatuur-

overzichten van actuele thema's te vinden. Actuele thema's in 2010 waren: Nationaal Historisch Museum; Kunst en cultuur en de bezuinigingen; Het maatschappelijk belang van kunst; Kunst en cultuur in cijfers (Nederland); Kunst en cultuur in cijfers (Internationaal); Kunst en cultuur tijdens de kabinetsformatie en dreigende bezuinigingen; Community arts, en Kunst en cultuur in de verkiezingsprogramma's.

Samenwerking met het tijdschrift Boekman

Evenals in voorgaande jaren hebben de bibliotheekmedewerkers ook in 2010 meegewerkt aan het samenstellen van literatuuroverzichten uit de catalogus en het signaleren van relevante websites met betrekking tot de thema's van het tijdschrift *Boekman*. Deze dossiers verschijnen tevens op de website. Dat betekent dat belangstellenden direct kunnen doorklikken naar de vermelde websites van relevante organisaties. Voor de rubriek 'Recente aanwinsten bibliotheek' in *Boekman* selecteerden en beschreven de bibliotheekmedewerkers nieuw verschenen boeken, die daarmee extra onder de aandacht werden gebracht.

Nieuwsberichten, congresagenda en politieke agenda

Jack van der Leden verzorgde dagelijks de nieuwsrubriek over kunst- en cultuurbeleid en de congres- en debatagenda op de website www.cultuurbeleid.nl. De nieuws- en congresberichten zijn zoveel mogelijk voorzien van links naar relevante documenten en websites. Het volledige nieuwsarchief, dat teruggaat tot 1999, is eveneens op de website ondergebracht. De website komt sinds

najaar 2009 tot stand in samenwerking met Kunsten '92. Deze belangenorganisatie verzorgt de politieke agenda op de website. In november 2010 is de functionaliteit van de website uitgebreid door aan elk nieuwsbericht de sociale media Facebook en Twitter te koppelen. De realisatie van deze toepassing was in handen van Joost Messing van Buurman & Buurman advies & communicatie, de bouwer van www.cultuurbeleid.nl.

(Inter)nationale samenwerking

De bibliotheek is actief in het netwerk AdamNet, het samenwerkingsverband van universitaire, wetenschappelijke, speciale en openbare bibliotheken in Amsterdam. AdamNet beheert de Digitale Bibliotheek Amsterdam, een overkoepelend zoekstelsel in verschillende catalogi, waaronder de catalogus van de Boekmanstichting. Voorts is er deelname aan het overleg Kunst(historische) Bibliotheken Nederland (OKBN), een overlegorgaan voor instellingen en personen werkzaam op het gebied van bibliothecaire en documentaire informatieverzorging met betrekking tot beeldende kunst en architectuur. De bibliotheek participeert ook in de Werkgroep Speciale Wetenschappelijke Bibliotheken, ter behartiging van de belangen van die wetenschappelijke bibliotheken in Nederland die gekenmerkt worden door unieke wetenschappelijke collecties en hun speciale doelgroepen.

Publicaties

Tijdschrift: Boekman

Themanummers in 2010

Boekman 81 over kunst en politiek, met bijdragen van de elf woordvoerders Cultuur in de Tweede Kamer, liet eind 2009 al zien hoe wankel het huidige maatschappelijke draagvlak voor cultuur is. Kees Vuyk wees in de epiloog van dit nummer op de groeiende kloof tussen kunst en samenleving. In het verlengde daarvan zetten de themanummers van 2010 actuele ontwikkelingen op de kaart die juist de mogelijke link tussen kunst en samenleving laten zien.

Boekman 82: Community art

Onder de vlag van *community art* vaart een brede stroom projecten die in vorm, inhoud en doelstelling sterk van elkaar verschillen. Maar ze hebben één ding met elkaar gemeen: ze slaan een brug tussen kunst en samenleving. Samenwerking met sectoren als de zorg, welzijn of stadsontwikkeling is hier vanzelfsprekend. Tegelijkertijd signaleren de auteurs in deze *Boekman* een stevige spagaat tussen

sociale en artistieke doelstellingen. *Community art* kan zelfs betuttelend zijn voor de doelgroepen, betoogt Alex de Vries in zijn epiloog.

Deze *Boekman* verscheen mede in het kader van het drukbezochte landelijke symposium *The Next Step: Community Arts in breder perspectief* (zie pagina 18).

Boekman 83: Festivals

Festivals verbreden het maatschappelijk draagvlak voor kunst door

Jack van der Leden

Bibliotheekmedewerker
en redacteur Boekman
Library staff and editor Boekman

de combinatie van aantrekkelijk vermaak en verrassende kunst, vaak op onverwachte locaties. De populariteit ervan maakt festivals bij uitstek geschikt voor citymarketing. Volgens onderzoekster Monica Sassatelli schiet deze ontwikkeling door en heeft de Europese kunstwereld last van McFestivalisatie, ofwel een zekere vervlakking. Cas Smithuijsen pleit daarom voor een opwaartse beweging in het festivalbestel, zodat de internationale top door het glazen plafond kan breken.

Het nummer is gepresenteerd tijdens het Holland Festival in Theater Carré, tijdens het Boekmandebat *International festival co-operation: a must in many ways* (zie pagina 17).

Boekman 84: Beroep: kunstenaar

In een tijd dat kunstenaars steeds sterker hun maatschappelijk nut moeten bewijzen, geeft deze *Boekman* een *state of the art* van het beroep kunstenaar. Is dit het leukste beroep van Nederland of zijn de werkomstandigheden van dien aard dat omscholing een beter alternatief is? Acteurs schipperen tussen Hamlet en soepreclame, conservatoria leiden soms op voor de muziekpoli en architecten houden zich ternaauwernood staande tijdens de crisis. Onderzoek laat zien dat kunstzinnige beroepen bij de laagste tien eindigen qua inkomen. Het is hoog tijd voor betere belangenbehartiging, vindt Berend Jan Langenberg (Erasmus Universiteit Rotterdam).

Het nummer is breed onder de aandacht gebracht bij koepels zoals FNV KIEM.

Boekman 85: Kunst en religie

Kunst en religie zijn met elkaar in concurrentie. In beide werelden gaat de aandacht uit naar existentiële vragen. Maar in een kerk, moskee of synagoge is het antwoord daarop meestal anders dan in een kunsttempel. Thijne Adams schetst hoe kunst de rol van religie overnam, maar vervolgens net als religie haar grip op de samenleving verloor. Theologe Hettie Zock ziet in haar vakgebied juist een groeiende doelgroep voor cultuur: 'Kunst biedt ons een brede waaier aan verhalen, die allemaal iets zeggen over de rijke verscheidenheid van het leven. Dat sluit goed aan bij de wijze waarop mensen in deze tijd met vragen rond zingeving bezig zijn.'

Dit nummer werd op 27 januari 2011 feestelijk gepresenteerd tijdens de Nieuwjaarsbijeenkomst over kunst en religie in de Arminiuskerk te Rotterdam in samenwerking met Kosmopolis Rotterdam.

Boekman digitaal

De combinatie van journalistieke essays en wetenschappelijk onderzoek rond actuele onderwerpen op het gebied van kunst en beleid werpt al jaren haar vruchten af. Uit de verkoopcijfers blijkt dat *Boekman* een groeiende lezersgroep bereikt in de wereld van kunst, beleid en wetenschap. Een en ander werd het afgelopen jaar versterkt door het ontwikkelen van *Boekman* digitaal, een versie op internet (www.boekman.nl) rond actuele kwesties. Met nieuw geschreven bijdragen, eerder verschenen artikelen uit *Boekman* en een verwijzing naar relevante dossiers in de bibliotheek van de Boekmanstichting. De eerste editie verscheen in september naar aanleiding van de aangekondigde bezuinigingen. Om de actualiteit beter te kunnen volgen begon de redactie in juni 2010 met een blog (boekmannieuws.blogspot.com). De blog vervangt voor een deel de in de rubriek Symposia en benoemingen besproken bijeenkomsten, benoemingen en promoties op het werktein van de Boekmanstichting in de afgelopen drie maanden. Op de blog doet de redactie verslag van bezochte symposia, presentaties et cetera.

Lezersonderzoek *Boekman*

Met ingang van nummer 55 is het *Boekmancahier* overgegaan in het huidige tijdschrift *Boekman*,

en is naast de vormgeving ook de inhoudelijke koers vernieuwd. De redactie wilde anno 2010 graag weten hoe *Boekman*lezers het tijdschrift waarderen. Om een helder beeld te krijgen van het profiel van de huidige abonnees en kopers, heeft Sanne Gerritse (studente aan de Erasmus Universiteit Rotterdam) een lezersonderzoek uitgevoerd. 353 lezers van *Boekman* vulden de digitale enquête in, en een kleine groep van hen werd nog telefonisch benaderd. De resultaten heeft zij in een lijvig rapport verwerkt. Daaruit blijkt dat het merendeel van de respondenten tevreden is met de themabebandering van *Boekman*. De thema's zijn actueel en de artikelen voldoende afwisselend. Wel wordt aangegeven dat er meer redactionele aandacht mag uitgaan naar muziek, architectuur, media, film en letteren. Velen bewaren het blad als naslagwerk. De papieren versie wordt (nog) zeer gewaardeerd. De digitale artikelen worden door deze groep dan ook nauwelijks tot niet gelezen. Het tijdschrift kreeg een gemiddeld cijfer van 7,7, 'een cijfer om trots op te zijn' aldus Gerritse in haar rapport. De resultaten van het lezersonderzoek zijn in de zomer van 2010 aan de adviesraad van het tijdschrift gepresenteerd. Sindsdien probeert de redactie zoveel mogelijk aan de wensen van haar lezers tegemoet te komen. Zo gaven veel lezers aan behoefte te hebben aan een meer kleurrijke *Boekman*. Vaste vormgever van *Boekman*, Joseph Plateau, deed hierop een aantal voorstellen. Met ingang van het eerste nummer van 2011 zullen die worden doorgevoerd.

Abonnementen en losse verkoop

In 2010 nam de losse verkoop van tijdschrift *Boekman* spectaculair toe. Zagen we in 2009 al een toename van 10% ten opzichte van het jaar daarvoor, in 2010 was dit opgelopen tot ruim 39%. Van de meest recente jaargang is *Boekman* 82 het meest verkocht, gevolgd door de nummers 84, 83 en 85. Van de oude nummers van *Boekman* zijn Kunst en politiek (81) en Het belang van kunst (77) het meest verkocht, gevolgd door Hoge en lage cultuur (65), Kunst en publiek (72) en Kunst en commercie (68).

In tegenstelling tot vorig jaar ging dit niet gepaard met een daling in de abonnementen. Het aantal abonnementen bleef het afgelopen jaar stabiel, ondanks het feit dat de samenwerking met het abonnementenwervingsbureau DUO Market Research werd beëindigd. Het merendeel van potentiële abonnees en losse *Boekman*lezers weet het tijdschrift via een (proef)abonnement, de boekhandel of de website van de Boekmanstichting (www.boekman.nl) prima te vinden. Daardoor werd het jaar gesloten met een winst van ruim 8% ten opzichte van 2009.

Marketing

Door interessante samenwerkingsverbanden aan te gaan met collega-instellingen én door goede thema's te kiezen lukt het de redactie van *Boekman* al jaren om te groeien. Het blijft daarbij uitermate belangrijk om nieuwe lezersgroepen aan te boren. Dit wordt gedaan door het aangaan van ruiladvertenties en lezersacties met verschillende (commerciële) print en online media, alsmede print en online uitgaves van kunstinstituten, universiteiten en opleidingen. De ruiladvertenties in diverse media en vooral lezersacties in externe digitale nieuwsbrieven genereren nieuwe proef- en jaarabonnementen. Naast het organiseren van ruiladvertenties wordt de pers

benaderd via persberichten, wat onder andere heeft geresulteerd in recensies in diverse vakbladen.

Naast de ruiladvertenties en persbenadering wordt *Boekman* vaak gekoppeld aan een evenement, of wordt rondom *Boekman* een bijeenkomst georganiseerd. Deze evenementen dragen positief bij aan de naamsbekendheid en resulteren regelmatig in een grote(re) afname, zoals het geval was bij het *community arts*-nummer (82) dat ter voorbereiding van het symposium *The Next Step: Community Arts in breder perspectief* verscheen.

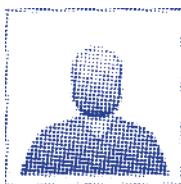
Adviesraad

De redactie legt haar beleid voor aan een adviesraad, die eenmaal per jaar vergadert. Tijdens de vergadering worden de verschenen nummers geëvalueerd en de nieuwe thema's ter discussie voorgelegd. In 2010 is Maarten Asscher (Athenaeum Boekhandel) toegetreden en heeft Iris Steen (Provincie Vlaams Brabant) besloten de raad te verlaten na jarenlange inzet voor het tijdschrift.

Boeken

Bondgenoten of Tegenpolen? Samenwerking tussen kunstverzamelaars en musea in Nederland

Na het succesvolle symposium *Bondgenoten of Tegenpolen?*, dat de Boekmanstichting in 2008 in samenwerking met de Vereniging Rembrandt organiseerde, volgde een gelijknamig boek over de aard en nieuwe vormen van samenwerking tussen kunstverzamelaars en musea. De inleiding over de wederzijdse afhankelijkheid van verzamelaars en musea is geschreven door Cas Smithuijsen, directeur van de Boekmanstichting. De lezing van emeritus hoogleraar Moderne Kunst Carel Blotkamp

Marike Lindhout
Bibliotheekmedewerker
Library staff

tijdens het symposium is integraal in het boek opgenomen. Blotkamp betoogt hierin dat het proces van modernisering, professionalisering en verambtelijking van het museum gaandeweg de houding tegenover particuliere verzamelaars, met name op het gebied van de moderne kunst, heeft veranderd. Om een goede verstandhouding en samenwerking tussen beide partijen te bewerkstelligen is een mentaliteitsverandering nodig waarbij men elkaars activiteiten met belangstelling en een open, onbevooroordeelde houding volgt.

Kunsthistorica Suzanna de Sitter maakte over die verstandhouding een stand van zaken op en interviewde verzamelaars van oude en nieuwe kunst, (oud-)medewerkers van musea en betrokkenen bij bedrijfscollecties. Volgens verzamelaar Dirk Nienhuis kent elke particuliere collectie een verzamelloopbaan. In de laatste twee fasen van die loopbaan krijgt de collectie dankzij tentoonstellingen en publicaties publieke betekenis. Dan rijst ook de vraag naar de uiteindelijke bestemming van de collectie. 'In die fasen kunnen verzamelaars en musea elkaar van dienst zijn', aldus Titus Eliëns (Gemeentemuseum Den Haag). Voor musea telt daarbij ook het grotere belang: de Collectie Nederland. 'Een open en respectvolle houding, die rekening houdt met de wensen van collectioneers, playeit de weg naar waardevolle transacties', menen verzamelaars Eijk en Rose-Marie de Mol van Otterloo. Adviseur Frits Duparc (oud-directeur Mauritshuis) paart een dergelijke houding aan erkenning van het belang van verzamelaars voor musea. In het verzamelbeleid van het Kröller-Müller Museum waren overwegingen van interne samenhang binnen de museumcollectie doorslaggevend voor de aanvaarding van belangrijke collecties van verzamelaars. Museum Boijmans Van Beuningen afficheert zich als een verzamelaarmuseum. Zijn directeur, Sjarel Ex, werkt bijvoorbeeld nauw samen met weldoener Han Nefkens. Ook werkt het museum aan een speciaal depot waar verzamelaars terecht kunnen met hun collecties. Collectioneur Kai van Hasselt vindt dat particuliere verzamelaars medeverantwoordelijkheid dragen voor het openbaar kunstbezit. Kennisoverdracht vormt daarin een spil, bijvoorbeeld via een verzamelaarscursus. Martijn van Nieuwenhuijzen (curator Stedelijk Museum Amsterdam) haalt de oude banden met kunstenaars en particuliere verzamelaars

aan en zoekt bewust naar nieuwe allianties. 'Als vele musea, heeft het Rijksprentenkabinet zijn rijke en veelzijdige collectie prenten, tekeningen en deelcollecties te danken aan verzamelaars', aldus Ger Luijten. Een van die schenkers is Jan Maarten Boll, die in zijn hoedanigheid van voorzitter van de Vereniging Rembrandt diverse kunstwerken uit particuliere verzamelingen naar de juiste plek heeft geloodst.

Een apart hoofdstuk in *Bondgenoten of Tegenpolen?* is gewijd aan bedrijfscollecties die, ook als ze in het publieke domein figureren, een kwetsbare positie hebben, getuige de opdeling en/of verkoop van enkele van die collecties in de afgelopen tijd. Het boek sluit af met waardevolle informatie over schenken (bij leven, met de 'warme hand') of nalaten (na overlijden, met de 'koude hand') door Huub Blankenberg, directeur Vereniging Rembrandt, en de kwijtscheldingsregeling Betaling successiebelasting in de vorm van kunstvoorwerpen, door Rudi Ekkart, directeur Rijksbureau voor Kunsthistorische Documentatie. Blankenberg sluit af met een epiloog waarin hij aandachtspunten formuleert en lijnen uitzet naar de toekomst. De redactie van *Bondgenoten of Tegenpolen?* is gevoerd door Ineke van Hamersveld en Truus Gubbels, de productie was in handen van Mariëtte Hendriks, de vormgeving van Erik van Rosmalen van Rosmalen & Schenk, grafisch vormgevers. Het boek is uitgegeven door Boekmanstudies en de Vereniging Rembrandt, met financiële steun van de Mondriaan Stichting.

Cultural policies in Algeria, Egypt, Jordan, Lebanon, Morocco, Palestine, Syria and Tunisia. An Introduction

De Arabische wereld verandert in hoog tempo, niet alleen politiek, maar ook cultureel. De internationale belangstelling voor artistieke ontwikkelingen is groot, en een nieuwe generatie die over de landsgrenzen heen kijkt, is bezig een netwerk van onafhankelijke kunstinstellingen en initiatieven op te zetten. Dit heeft zijn weerslag op het publieke bestel. Tegen deze achtergrond nam de regionaal werkzame ngo Culture resource

(Al Mawred Al Thaqafy, Caïro) het initiatief tot discussie over fundamentele onderwerpen in het cultuurbeleid.

Om meer inzicht in de rol van overheden te verwerven, gaf Cultural Resource, in nauwe samenwerking met de European Cultural Foundation (Amsterdam), opdracht tot het doen van onderzoek in Algerije, Egypte, Jordanië, Libanon, Marokko, Palestina, Syrië en Tunesië. De onderzoekers werden daarbij begeleid door een klein team van internationale experts; zij maakten gebruik van de methodologie van het Europese *Compendium of cultural policies and trends*, voor het eerst toegepast in de Arabische regio. De resultaten van deze exercitie zijn samengevat en gepubliceerd in het Arabisch. Zij zijn bovendien besproken tijdens *The 1st Conference on Cultural Policies in the Arab Region*, in Beiroet (Libanon, 2010). De onderzoeksrapporten zijn vervolgens vertaald in het Engels en door de Boekmanstichting ingekort, samengevat, aangevuld en geredigeerd. Odile Chenal en Philipp Dietachmair (European Cultural Foundation) schreven het voorwoord, Basma El Husseiny (Culture Resource) schreef het onderzoeksinitiatief en Issandr El Amrani, schrijver en analist in kwesties die het Midden-Oosten betreffen, de inleiding.

De onderzoekers, auteurs van de landenprofielen, zijn Makhlof Boukrouh en Ammar Kessab (Algerije), Menha El Batraoui en Nermeen Khafagui (Egypte), Nawal Ali en Samah Hijawi (Jordanië), Watfa Hamadi en Rita Azzer (Libanon), Fatima Azzahrae Chaabani en Sellama El Ghayam (Marokko), Fatin Farhat (Palestina), Reem Khatib en

Rana Yazaji (Syrië) en Ouafa Belqacem, bijgestaan door Hedia Mokaddem (Tunesië). Hanane Hajj Ali (Libanon) schreef een inleiding op de profielen, en Milena Dragičević Šešić, een van de internationale experts die het onderzoek begeleidde, de epiloog. *Cultural policies in Algeria, Egypt, Jordan, Lebanon, Morocco, Palestine, Syria and Tunisia* is de eerste Engelstalige inleiding in de achtergronden en gang van zaken in beleid en bestel in genoemde landen in de Maghreb en het Midden-Oosten.

Het boek is een gezamenlijke uitgave van Culture Resource, de European Cultural Foundation en Boekmanstudies. Ineke van Hamersveld was verantwoordelijk voor de samenvatting, aanvulling en redactie van de rapporten, Jean Vaughan (Jean Vaughan Engelse Taalservice) voor de Engelse redactie, André Nuchelmans voor de beeldredactie, de UvA-Kaartenmakers voor de landenkaarten, Marielle Hendriks voor de productie en Erik van Rosmalen (Van Rosmalen & Schenk, grafische vormgeving) voor de organogrammen en vormgeving. De publicatie is gebaseerd op een partnership met Stichting DOEN en steun van de British Council.

Afgemeten en uitgebeend: leven en werk van Alex van Warmerdam

Ter gelegenheid van de toekenning van de tweede Johannes Vermeer Prijs, aan Alex van Warmerdam (voor informatie over de prijs zie pagina 20 van dit jaarverslag), schreef journalist Joost Ramaer een artistieke biografie van de laureaat, beginnend in zijn jeugd in Haarlem waar zijn ouders de eerste actoren in het proces van cultuuroverdracht waren, tot zijn actuele professionele successen als theatermaker, schrijver, acteur, beeldend kunstenaar en filmregisseur. Voor de illustraties in het boek zorgde Wilma Sütö, als conservator verbonden aan het Schiedams Museum dat in 2009 een overzichtstentoonstelling aan het werk van Van Warmerdam wijdde. De tekst van Ramaer werd geredigeerd

Martine Meddens
Bibliotheekmedewerker
Library staff

door Cas Smithuijsen, Marielle Hendriks deed de productie, Studio Berry Slok deed de opmaak en het omslagontwerp. Het boek werd tijdens de prijs-uitreiking gratis verspreid en het ministerie van OCW nam er tweehonderd af ter gelegenheid van een tentoonstelling van het werk van de laureaat op de begane grond van het gebouw waarin het ministerie is gevestigd.

Cultural Policy Update

De Boekmanstichting heeft voorbereidingen getroffen voor de lancering van een internationaal e-journal voor cultuurbeleid: *Cultural Policy Update* (CPU). Uitgangspunt van CPU is het idee dat het bestaande cultuurbeleid wereldwijd op de helling is komen te staan. Als gevolg van onder meer globalisering, gebrek aan sociale cohesie, problemen rond duurzaamheid, culturele en etnische conflicten doet zich een serie crises voor die elkaar ook onderling beïnvloeden. Dit vraagt om onverwachte wendingen in, en innovatieve strategieën voor het beleid. Beleidsmakers staan dan ook voor een enorme uitdaging. Een fundamenteel debat is echter moeilijk, omdat de economische crisis alles overschaduwde, zeker in het Westen. De behoefte aan nieuwe argumenten, invalshoeken, analyses en modellen is groot. *Cultural Policy Update* wil hieraan een bijdrage leveren, door inspirerende artikelen van auteurs uit de gehele wereld te werven. Het eerste nummer verschijnt lente 2011 en is gewijd aan het belang van een breed draagvlak voor de kunsten. De redactie wordt gevoerd door Ineke van Hamersveld en Anita Twaalfhoven.

Bij- lagen

Samenstelling Raad van Toezicht en andere gremia

Samenstelling Raad van Toezicht

Victor Halberstadt, voorzitter
Arno Brok (voordracht Vereniging
Nederlandse Gemeenten)
Geertrui van de Craats (voordracht
FNV-KIEM)
Gillis Dorleijn (voordracht
Vereniging Samenwerkende
Nederlandse Universiteiten)
Adelheid Ponsioen, penning-
meester (voordracht Neder-
landse Museumvereniging)
Vacature (voordracht Federatie
van Werkgeversverenigingen
in de Cultuur)
Odile Wolfs (voordracht Inter-
provinciaal Overleg)

Bestuur

Cas Smithuijsen

Jury Johannes Vermeer Prijs 2010

Victor Halberstadt, voorzitter
Maarten Asscher
Judith Belinfante
Jos de Pont
Paul Schnabel

Adviesraad *Boekman*

Maarten Asscher (Athenaeum
Boekhandel)
Nel van Dijk (Erasmus Universiteit
Rotterdam)
Sandra Jongenelen (Het Financieele
Dagblad)
Marja Pruis (De Groene
Amsterdammer)
Marc Verstappen (Villanella)
Alex de Vries (consultant en auteur)
Kees Vuyk (Universiteit Utrecht)

Bestuur Stichting CultuurCollege

Ad 's Gravesande, voorzitter
Thessa Syderius, penningmeester
Frans de Ruiter
Inge van der Vlies
Cas Smithuisen

Organisatie Stichting CultuurCollege

Marte Lalleman, Berenschot

Financiën

De financiële administratie werd verzorgd door het administratiekantoor Burozaken te Haarlem. De contacten met dat bureau verlopen via Bert Kienhuis. De controle werd verricht door accountantsbureau IPA-ACO. Het jaar 2010 werd afgesloten

met een positief exploitatiesaldo van € 26. De in dat jaar toegekende structurele en incidentele subsidie van het ministerie van OCW bedroeg € 996.878.

Bijdragen van derden

In 2010 ontving de Boekmanstichting van het ministerie van OCW € 160.000 (inclusief € 100.000 prijzengeld) voor de voorbereiding en de realisatie van de Johannes Vermeer Prijs. Ook ontving de stichting van hetzelfde ministerie € 13.000 voor het samenstellen van een bundel kunstbeleidportretten in acht EU-landen. Voor diverse andere projecten, vermeld bij de desbetreffende projecten in het jaarverslag, ontving de Boekmanstichting/Boekmanstudies bijdragen van het Prins Bernhard Cultuurfonds, de Mondriaan Stichting, de Vereniging Rembrandt, Theodoor Gilissen Bankiers N.V., de European Cultural Foundation, het ministerie van Buitenlandse Zaken en het Nederlands consulaat in New York.

Personeel

In 2010 was er een wissel bij de post communicatie. Lisette Teisman nam na anderhalf jaar afscheid van de Boekmanstichting. Na een sollicitatie werd Doede van der Hoeven op deze post benoemd. Na een dienstverband van 10 jaar verliet Saskia Leefsma, hoofd van de bibliotheek, de Boekmanstichting. Op deze positie werd, eveneens na een open wervingsprocedure, Marjolein van der Steen-Priester aangesteld. Zij ving haar werkzaamheden aan op 1 januari 2011. Erol Gül, die een aanstelling in de bibliotheek had

Kim van der Meulen
Redacteur Boekman
Editor Boekman

voor twee jaar, verliet de stichting per 1 april. Zijn werk stond in het teken van het samenwerkingsproject tussen de bibliotheken van Bilgi University Istanbul en de Boekmanbibliotheek. Dit project is inmiddels succesvol afgesloten. Truus Gubbels, redacteur van *Boekman*, onderging in het voorjaar van 2010 een zware operatie. Zij kondigde tegen het einde van het jaar aan haar werkzaamheden voorlopig op een bescheiden niveau te hervatten. De redactie is inmiddels tijdelijk versterkt met Kim van der Meulen, die één dag per week in het redactieproces meedraait. De bezetting van personeel in dienstverband had per 31 december 2010 in totaal een formatieomvang van 12,5 fte en was als volgt onderverdeeld:

Directeur: Cas Smithuijsen (100 procent).

Medewerkers publicaties en projecten:

Truus Gubbels (40 procent),
Ineke van Hamersveld (80 procent),
Marielle Hendriks (80 procent),
Jack van der Leden (40 procent),
André Nuchelmans (90 procent),
Anita Twaalfhoven (70 procent).

Bibliothecarissen: vacature hoofd bibliotheek (90 procent), Jacqueline Dekker-Retel (40 procent),
Martine Meddens (60 procent),
Mieke Nooijen (80 procent),
Jack van der Leden (60 procent),
Marika Lindhout (80 procent),
Sylvia Verduin (20 procent, vrijwilligster).

Administratie bibliotheek: Elly Andrea (40 procent).

Communicatie en publiciteit: Doede van der Hoeven (80 procent).

Secretariaatsmedewerkers: Mies van Splunter, hoofd secretariaat (100 procent),
Marianne Barnier-Spee (40 procent), Elly Andrea (60 procent).

Publicaties medewerkers

Truus Gubbels

- *Bondgenoten of Tegenpolen? Samenwerking tussen kunstverzamelaars en musea in Nederland*. Amsterdam/Den Haag: Boekmanstudies en Vereniging Rembrandt. Redactie i.s.m. Ineke van Hamersveld.
- 'Community art, kunst of een kunstje?'. *Boekman* 82, 64-68.
- 'Bedrijfscollecties als bindende factor'. Boekbespreking van Jenny Barendregt (et al.) (red.): *Bedrijfscollecties in Nederland/Corporate art collections in the Netherlands*. *Boekman* 82, 108-109.
- 'Kunst als bindmiddel voor wijkbewoners: Dag van het Kunstfestival'. *Boekman* 83, 80-81.

Ineke van Hamersveld

- *Bondgenoten of Tegenpolen? Samenwerking tussen kunstverzamelaars en musea in Nederland*. Amsterdam/Den Haag: Boekmanstudies en Vereniging Rembrandt. Redactie i.s.m. Truus Gubbels.
- *Cultural policies in Algeria, Egypt, Jordan, Lebanon, Morocco, Palestine, Syria and Tunisia. An Introduction*. Amsterdam/Cairo: Culture Resource, European Cultural Foundation and Boekmanstudies.
- 'An Undercurrent of Activism: Informal and Social Networks to the Fore for Women Artists'. In: Mirjam Westen (ed.) *Rebelle: Art and Feminism 1969-2009*. Arnhem: Museum voor Moderne Kunst Arnhem, 81-86.

Mieke Nooijen

Bibliotheekmedewerker
Library staff

- ‘Sint Pieters ge’TEKEND’. *Boekman* 82, 48-49.
- ‘De kick van het optreden’. Boekbespreking van Gert-Jaap Hoekman: *Over de grens. Het internationale succes van Nederlandse popmuziek*. *Boekman* 82, 116.
- ‘Sprookjessfeer tussen de eikenbomen: Misty Fields Festival’. *Boekman* 83, 30-31.
- ‘De geur van vinyl en wierook’. Boekbespreking van Paul Geerts & Hans Rube: *Popmuziek in Tilburg, 1960-2010* en Willem Jongeneelen: *40 jaar De Waterput*. *Boekman* 83, 116-117.

- ‘Beroep: kunstenaar. Interview met muzikant, componist en acteur Huub van der Lubbe’. *Boekman* 84, 78-79.

- ‘Besmet met het bibliotheek virus’.

Boekbespreking van Piet J. Buijnsters: *Geschiedenis van de Nederlandse bibliofilie. Boek- en prentverzamelaars 1750-2010*. *Boekman* 84, 112-113.

- ‘Een open geest dankzij Boeddha. Interview met filmer Babeth VanLoo’. *Boekman* 85, 28-31.

- ‘De stereotiepe vinyllofiel bestaat niet’. Boekbespreking van Roy Shuker: *Wax trash and vinyl treasures: record collecting as a social practice*. *Boekman* 85, 102-103.

Cas Smithuijsen

- *Onvoltooide verzelfstandiging (en de noodzaak van goed partnerschap van ministerie en musea): terugblik op de stand van zaken rondom bestuurlijke verzelfstandiging ter gelegenheid van het afscheid van Herma Hofmeijer als directeur van de Vereniging Rijksgesubsidieerde Musea*. Webpublicatie, samen met Herma Hofmeijer.
- ‘Verzamelaars en musea: bondgenoten of tegenpolen?’ Inleiding in: Ineke van Hamersveld en Truus Gubbels (red.) *Bondgenoten of Tegenpolen? Samenwerking tussen*

Jack van der Leden

- ‘Dichter in de Buurt’. *Boekman* 82, 32-33.
- ‘Nesten op het Kiel’. *Boekman* 82, 78-79.
- ‘Tijdens ons festival schijnt altijd de zon’. *Boekman* 83, 66-73.
- ‘Beroep: kunstenaar. Interview met schrijver Gerbrand Bakker’. *Boekman* 84, 42-43.
- *Dossier Beroep: kunstenaar*. *Boekman* 84, 94-100.
- ‘Ik wilde geen heimweemoskee ontwerpen’. Interview met architect Marlies Rohmer. *Boekman* 85, 44-47.
- *Dossier Kunst en religie*. *Boekman* 85, 87-92.

Saskia Leefsma en Martine Meddens

- *Dossier Community Art*. *Boekman* 82, 91-96.

Martine Meddens

- *Dossier Festivals*. *Boekman* 83, 98-104.

André Nuchelmans

- ‘Popmuziekbeleid – Een podium voor iedereen’. Handboek cultuurbeleid.
- ‘Alles heeft zijn prijs’. Dutch Heights 1, Laureaten Kunst- en cultuurprijzen in Nederland.

kunstverzamelaars en musea in Nederland. Boekmanstudies/Vereniging Rembrandt, 13-27.

- ‘Liever de lucht in. Over de noodzaak van een opwaartse beweging in het festivalbestel’. *Boekman* 83, 93-97.

- *Art festivals like airbuses. International coproduction and EU support*. Webpublicatie.

- *Stuurmanskunst. Over toezicht op kunstinstellingen*. Webpublicatie.

- ‘Rutte moet uitleggen hoe kunstmecenaat kan ontstaan’. *De Volkskrant*, 20 oktober.

- *Wenken voor een Amsterdams Museum. Enkele gedachten over hoe het verder moet met het Amsterdams Historisch Museum*. Webpublicatie.

- (Redactie) *Cultural Policy and Management Yearbook 2010* Istanbul Bilgi University Press/Boekmanstudies. Met Aïça Ince, Zümray Kutlu, Philipp Dietachmair, Serhan Ada, Osman Kavala en Murat Güvenç.

- ‘Cultural Diversity and Arts Policy in the Netherlands 1980-2010. In: *Cultural Policy and Management Yearbook 2010*. Istanbul Bilgi University Press/Boekmanstudies, 44-55. Met Eltje Bos.

- ‘Una cultura della diversità cultural? La situazione nederlandese’. In: *La fine delle culture nazionali? Le politiche culturali di fronte alla sfida della diversità*. Roma, Armando Editore, 123-138. Met Eltje Bos.

- (Eindredactie) *Afgemeten en uitgebeend: leven en werk van Alex van Warmerdam*. Boekmanstudies.

- ‘Bescherm de klanken: over de positie van muzikaal erfgoed in Nederlands cultuurbeleid’. In: *Achter de muziek aan. Muzikaal erfgoed in Vlaanderen en Nederland*. Leuven/Den Haag: Acco, 57-69.

Anita Twaalfhoven

- ‘Een vlag die vele ladingen dekt’. *Boekman* 82, 34-39.
- ‘Hand in Hand’. *Boekman* 82, 62-63.
- ‘Met toneel kun je niet vroeg genoeg beginnen. 2 Turven Hoog’. *Boekman* 83, 44-45.
- ‘Een zomer lang feest’. *Boekman* 83, 84-87.

- ‘Beroep: kunstenaar. Interview met acteur Frank Groothof’. *Boekman* 84, 62-63.

- ‘Dansen in een kloostergang’.

Interview met theatermaakster Lieke Benders.

Boekman 85, 74-77.

- ‘Onder professoren: religie in de ban van cultuur’. Interview met theologe Hettie Zock. *Boekman* 85, 82-86

- ‘Redactionelen’. *Boekman* 82, 83, 84 en 85.

Activiteiten medewerkers

Ineke van Hamersveld

- 9-10 april: Compendiummeeting in Zurich.
- 9 april: Voorzitter werkgroep over herstructurering van de grid voor het Compendium voor Cultural Policies en Trends.
- 11 april: ERICarts Boardmeeting.

Marielle Hendriks

- Februari-juni: Begeleiding van een grootschalig *Boekmanlezersonderzoek*, uitgevoerd door Sanne Gerritse, student Algemene Cultuurwetenschappen aan de Erasmus Universiteit Rotterdam.
- 12 augustus: Panellid bij slotdebat SKVR Summerschool Cultuur-educatie 2010: koers uitzetten met kans op flinke tegenwind, waarin zij pleitte voor structurele integratie van cultuureducatie met sectoren welzijn en onderwijs.
- 13 november: Live geïnterviewd door stadsradio Delft over de tweede Johannes Vermeer Prijs-uitreiking aan Alex van Warmerdam op 15 november in Museum Het Prinsenhof te Delft.

André Nuchelmans

- Lid van de Adviescommissie Muziek van het Brabants Kenniscentrum Kunst en Cultuur (BKKC).

Cas Smithuijsen

- Was voorzitter van de stuurgroep van het project 'Wegwijzer Muzikaal Erfgoed Nederland', ingesteld door het Nederlands Muziek Instituut en Muziek Centrum Nederland en gefinancierd door het ministerie van OCW. De stuurgroep, bestaande uit acht leden, onder

André Nuchelmans

Redacteur Boekman en
stafmedewerker
Editor Boekman and member
of staff

meer afkomstig van Instituut Beeld en Geluid, Erfgoed Nederland, Meertens Instituut en het Nationaal Archief, kwam drie keer samen bij de Boekmanstichting. Het in de loop van het jaar gereedgekomen rapport werd door de voorzitter gepresenteerd tijdens een bijeenkomst over muzikaal erfgoedbeleid in Nederland en Vlaanderen, gehouden op 9 december in Antwerpen.

- Was lid van de promotiecommissie van Cock Dieleman, die op 4 februari promoveerde op een cultuureducatief onderwerp aan de Universiteit van Amsterdam.

- Hield op 6 april een spreekbeurt bij het Amsterdams Historisch Museum, tijdens een symposium over de toekomstige rol van het museum.

- Hield op 7 april een spreekbeurt over de museumcollectie Nederland op het Barlaeus Gymnasium in Amsterdam.

- Gaf op 14 april college over de geschiedenis van het kunstbeleid bij Inge van der Vlies, Juridische Faculteit, Universiteit van Amsterdam.

- Was inleider bij een serie VPRO-radioprogramma's over 'zijn er grenzen aan de vrijheid?', uitgezonden in mei en juni.

- Hield op 12 mei een betoog over cultureel draagvlak bij het beeldendekunstcentrum Corrosia! in Almere.

- Woonde de 1st *Conference on cultural policies in the Arab Region* bij op 7 en 8 juni in Beiroet, Libanon.

- Was op 28 juni commentator bij conferentie *Onderzoek in Cultuureducatie*, Radboud Universiteit, over de wetenschappelijke registratie van publieke waardering voor klassieke muziek.

- Sprak op 8 juli met Danielle Cliche, coördinator Conventie Culturele Diversiteit, over de positie van Turkije i.v.m. de ratificatie van die conventie, ten kantore van de Unesco, Parijs.

- Gaf op 8 september college op de Maastricht University, over cultuurbeleid in internationale setting.

- Nam op 1 oktober deel aan expertmeeting *Creatieve industrie. Wat bedoelen we dan eigenlijk?* georganiseerd door het CBS, in Den Haag.

- Hield op 13 december, op verzoek van Kunstconnectie, een inleiding bij de landelijke werkconferentie 'kunst- en cultuureducatie, samen werken aan toekomstbestendige organisaties, in Amersfoort.

Bestuursactiviteiten medewerkers

Marielle Hendriks

- Oprichtend voorzitter van Kindercentrum Hansje Stoffel te Delft.

Cas Smithuijsen

- Lid van bestuur Vereniging Rembrandt.
- Lid bezwaarschriftencommissie Amsterdams Fonds voor de Kunst.
- Adviseur Nationale Unesco Commissie inzake conventies.
- Bestuurssecretaris CultuurCollege.
- Lid Raad van Toezicht van MOCCA, bemiddelingsinstituut voor cultuureducatie in Amsterdam (tot einde april).

Extracts from the Annual Report 2010

FOREWORD

How is arts policy valued?

In his letter to the Lower House dated 6 December 2010, the Dutch Secretary of State for Culture Halbe Zijlstra referred to two constant values in cultural policy: quality and distribution. A closer inspection of the Dutch parliamentary debate on the arts shows that these two eternal rivals have played a role in the debate long before the Second World War. Artistic quality already was of great importance, and to bring about a common standard, the international norm was adopted. The Dutch classical music scene had to measure up to that of Vienna or Berlin. Museums had to exhibit works by the same artists who were all the rage in London or Paris. However, at the same time all that glorious art had to be distributed fairly, to which end the distribution policy served. At the time, this meant stimulating participation among all the social classes ('vertical distribution'), and likewise the spread of subsidised institutions throughout the country ('horizontal distribution'). All this is again the dominant theme in the letter of 6 December, albeit in contemporary wording.

The immense emphasis on public response is a novelty. Artistic establishments that succeed in attracting more private backers, donors and ticket buyers get higher appreciation from the Secretary of State and need to fear less for subsidy cuts. Half-empty theatre halls will soon be a thing of the past. On 16 January 2011 on Buitenhof, the TV programme on current political affairs, Prime Minister Rutte spoke with little appreciation of 30 theatres in Amsterdam where performances are said to draw no more than 10 people per night. But is the

theatrical establishment really in such a bad way, or was this empty talk in the cultural debate? The answer remained forthcoming, because there are no actual and reliable figures. During the remainder of the programme, there was no-one who called in to undermine this observation. Thus creating a nationwide view on cultural policy that could be based on something other than the truth. Moreover, as we know, half-truths never lead to set values.

Observation and valuation will become key concepts in the coming period. Where possible, reliable observations need to be founded on authoritative data. We need to work on this now. The conference *Culture Counts on Support*, which was

Cas Smithuijsen
Directeur
Executive director

organised by the Boekman Foundation and the Concertgebouw last October, clearly showed our full-hearted support of this. You can read more about the backgrounds and the conference itself in this annual report. The harvest is rich and inspiring enough to continue collecting cultural facts and figures. We will be doing that with great gusto and effort in 2011 and the following years, also to influence the quality of the culture-political debate in a positive manner. Because it is a given of democracy that the public cultural scene is rated differently in the social and the political debate. As long as verifiable figures are used for valuation.

Cas Smithuijsen
Director Boekman Foundation

ACTIVITIES

Educational activities: CultuurCollege

Since 2009, the Boekman Foundation has been actively involved in 'CultuurCollege' (CulturalCollege). Once initiated by Kunsten '92 (Arts '92) and the Faculty of Arts of Leiden University, and supported logistically by Berenschot Consultancy, the board of governors was extended with representatives from the University of Amsterdam and the Boekman Foundation. They all hold board positions and ensure the set-up and execution of the course programme.

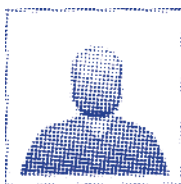
The goal of CultuurCollege is to introduce promising talent at the start of a career in politics, management or entrepreneurship to a cross-section of what the Netherlands has to offer in terms in arts and culture, as well as providing knowledge on primary issues in arts policy. A class consists of a theoretical and practical (visit to a cultural event) part.

In the meantime, the course has been complemented with elementary teaching on the subject of public administration (Cas Smithuijsen), law (Inge van der Vlies) and economics (Berend Jan Langenberg). Corresponding to these fields are practically oriented visits to artistic and cultural institutions covering various disciplines, and located in different parts of the Netherlands. In September, new students enrolled, raising the total number to 25 (for the moment the maximum amount).

European Research Folk Culture

Commissioned by the Fonds voor Cultuurparticipatie (the Cultural Participation Fund), the Boekman Foundation supervised literature search into policy programmes for the benefit of folk culture in Europe. The research was done by the Boekman Foundation's sister organisation ERICarts in

Bonn, Germany, and in particular by the Finnish researcher Sari Asikainen. It focuses on definitions and signalling examples of policy in this area in the various European countries. The research was concluded in the course of 2010 and is being revised for publication in 2011 in the e-journal *Cultural Policy Update* and the journal *Boekman*.

Mies van Splunter
Hoofd secretariaat
Head of secretary

Boekman Dissertation Prize for Arts and Cultural Policy

In 2009, the Boekman Dissertation Prize was awarded for the first time. The next prize will be awarded in 2012, to dissertations that focus on the Boekman Foundation's working field over the years 2009 up to and including 2011.

The prize is an initiative of the Boekman Foundation and the Humanities department of the NWO (Netherlands Organisation for Scientific Research). The dissertation prize is a means for spreading prominent results in recent research into the social, economic, legal, managerial, professional, organisational and policy context of art and culture, in the present day and the past, among a wider circle of interested parties, as well as stimulating further research. The prize is awarded to an original and independently performed study or monograph by way of a dissertation written at a Dutch university. The prize consists of € 10,000. Furthermore, in the year following the award, the journal *Boekman* dedicates a whole issue to the winning dissertation's theme. In the year 2010, 22 dissertations were selected for entry. Added to the selected dissertations for the year 2009, this brings the total amount of entrants for the prize's second edition to 33 up to now.

Co-operation with Turkey

The Bilgi University in Istanbul, the European Cultural Foundation, the Anadolu Kültür foundation (an NGO aimed at the build-up and professionalization of Turkey's cultural infrastructure), together with the Boekman Foundation, started a co-operation in 2008 in order to realise a number of objectives. For instance, the libraries of the Boekman Foundation and Bilgi collaborated on the set up of Turkey's national library collection for cultural policy and management, which was largely concluded in 2009. The second goal was the set up of a permanent study centre for cultural policy and management, in order for Bilgi University to organise (inter) national activities and prepare publications. This too has been realised: on 20 October 2010, the head of the Boekman Foundation's library Saskia Leefsma was present for the official opening of this study centre, together with a great number of colleagues from Europe and Turkey. Cas Smithuijsen was actively involved in the preparation and production of the second yearbook on cultural policy and management, known as the KPY yearbook, and published by Bilgi University Press and *Boekmanstudies*. The KPY yearbook will continue to be published, even after the Boekman Foundation ends its supporting role, which will in

fact take place with conclusion of the long-term project in March 2011.

The Boekman Foundation has also played a major role in the urban project named *(In)visible Cities: Building Capacities for Local Cultural (Policy) Transformation in Turkey*. Under co-ordination of the Boekman Foundation, several Dutch experts were associated to the project: Binnur Zengin (employed by the district North Amsterdam), Ethem Ileri (civil servant at the Ministry of the Interior) and Femie Willems (an employee of the Cultural Participation Fund). Within the framework of the project, Cas Smithuijsen joined them last spring during their visit to Çanakkale, where they exchanged thoughts with local policymakers about the development of the local cultural infrastructure and cultural tourism. One of the speakers during the workshop was Onno Kervers, the Dutch consul stationed in Istanbul. Cultural attaché Daniël Stork was also present. The project is subsidised by the Dutch Ministry of Foreign Affairs, under the framework of the MATRA-programme. Further information (in Dutch and English) about the project *(In)visible Cities* can be found on the Boekman Foundation website (www.boekman.nl), as well as several project updates.

Boekman debate International Festival

Co-operation: a must in many ways.

The publication of *Boekman 83* on the subject of festivals led to the debate about international co-productions in festivals, held on 15 June in Theatre Carré and organised by the Boekman Foundation in collaboration with Holland Festival and CultuurCollege. Cas Smithuijsen, director of the Boekman Foundation, by way of introduction spoke about the internationalization of the arts festivals and the lack of financial support for artistic co-productions from the European Union. He advocated the revaluation of high artistic quality within the European regulations, enabling financial support by the EU for high-quality co-productions of art festivals. After all, these are not just a visiting card within Europe itself, but outside Europe as well.

Moderated by Constant Meijers (editor in chief TM, the Dutch magazine on performing arts), the festival directors Annet Lekkerkerker (Holland Festival), Loughlin Deegan (Ulster Bank Dublin Theatre Festival) and Erik Söderblom (Helsinki International Festival) discussed the benefits and necessity of international co-operation between festivals. Lekkerkerker argued that certain productions are impossible

to realise without international co-operation, because they are simply too expensive for one festival alone. Artistic reasons also count: in co-operation projects, new trends are given an opportunity. Deegan added that festivals only came into existence after the Second World War as a type of Marshall Aid; the reason then for co-operation was therefore also ideological. The Finnish viewpoint was that it offers the possibility for networking and reaching an international market. During the debate, Söderblom positioned himself somewhat on the outskirts of Europe, with international co-operation mainly manifesting itself through a greater offer of international productions in Finland. This is also a way for Finnish participants to gather international knowledge and experience. Meijers summarized it as a necessity for distribution and visibility.

They all cried shame over the immense bureaucracy that poses a giant barrier in applying for joint subsidy. What's more, EU subsidies are still geared at Europe itself and not at Europe's presentation outside of its territory. Regulations are also very much aimed at a specific side effect: art as a means of integration. Much to the debaters' chagrin: the starting point should be art itself, not art as a means for reaching a social goal.

Drinks followed the debate. In co-operation with the Holland Festival and Theatre Carré, guests of the debate could enjoy a performance that evening of *Pygmalion* (Jean-Philippe Rameau), a ballet/opera performed at the Holland Festival. This performance, an adaptation by Trisha Brown, was a co-production of Festival d'Aix-en-Provence, Athens Festival and Teatro Real Madrid.

Conference Culture Counts on Support

5 October several hundreds of culture representatives from the Netherlands participated in the conference *Culture Counts on Support*: a transatlantic brainstorm on effective advocacy and strategic data collection in the cultural sector, for the benefit of broadening public support. Special guest of the day was the advocacy organization Americans for the Arts represented by their CEO Robert Lynch and Randy Cohen (National Arts Index) as key-note speakers.

Robert Lynch described the history of the Americans for the Arts and presented the main goal of his organization: all of the arts for all of the people. To realize this goal Robert Lynch spoke about effective lobby methods, such as 'selling' the importance of art in alliance with other areas than art itself, such as education, city development and international diplomacy. Moreover, try to speak the language of the area

you want to be involved in. Or in his words: What local politicians think is important. Second best thing to do is to find the right person to reach a certain target group. For instance business people are better to persuade by someone they know. Furthermore, Americans for the Arts attracted special ambassadors for the arts, such as actor Robert Redford, jazz musician Wynton Marsalis en pop musician John Legend to spread the importance of art around the USA.

Randy Cohen (Vice President of Local Arts Advancement at Americans for the Arts) recently published *The National Arts Index*, the first annual measure of the health and vitality of arts in the U.S. by the means of 76 different variables. In his speech Randy Cohen emphasized that the arts are really an industry, and therefore a business. It's important to see it this way because than you know how the address potential sponsors. In addition Ilona Kish from Culture Action Europe presented the campaign *We are more* to raise more money from the Europe member states. The conference was closed by a panel of Dutch representatives of private funds. They were highly inspired by the lessons the learned of the Americans how to increase the support for the arts.

Several conclusions can be drawn from this conference such as: Don't wait for them to come to you, go to them. Find the right people to persuade important people in business and politics, and use arguments they understand. Organize community arts projects, to give more attention to the arts. And last but not least: focus on what you can do, and not at what you can't.

In the weeks after the conference, the American lesson was put into practice as a new initiative for a consumer organization was established. This new organization called *Audience, the organization for Culture* will unite (up to this day invisible) art consumers and tries to influence the art policy in the Netherlands.

See for more information: www.boekmancommunity.nl, www.artusa.org and www.publiek.nl.

Conference The Next Step: Community Arts in a Broader Perspective

On Wednesday 30 June, 11 arts and cultural organisations joined forces on the beautiful campus of the University College Utrecht for the conference *The Next Step: Community Arts in a Broader Perspective*. Moderated by Ruben Maes, 200 (inter)national professionals gathered to discuss the influence of community arts on arts and cultural policy, research, vocational art education and art critics. Topics of this conference were amongst others the measurement of the

effects of community arts, the education of new generations of artists and the role of independent art criticism in validating this type of art.

The day was started by a few inspiring keynote speakers, among them Prof Dr Jan Cohen-Cruz, director of Imagining America and fellow at Syracuse University NY, and An De Bisschop and Jana Kerremans, respectively director and staff member of Dēmos VZW, Knowledge Centre for Participation and Democracy and a key player for social artistic practice in Flanders. Following this, artists from the world of theatre, expressive art, music and museums presented their ideal scenario for community arts, all in the context of the four main themes of the seminars that followed the plenary programme. These four themes were science and applied research, education and the promotion of expertise, art criticism and media strategies and lastly, establishment in the local context. In the afternoon, seven seminars were held in which the themes were further explored.

Marjolein van der Steen-Priester
Hoofd bibliotheek
Head of library

After the conference, participants received the 82nd edition of the journal *Boekman* about community art, and could discuss the inspiring day during drinks while enjoying a biological ice cream (cooled by solar energy). *The Next Step* was a joint initiative of the Boekman Foundation, Community Arts Lab Utrecht, Domein voor Kunstkritiek (Domain for Art Criticism), Kunstenaars&CO (a foundation supporting artists), Kunstfactor (the national organisation for the development of amateur arts), Landelijk Platform Cultuuraanbagers (the national platform for the promotion of culture), Cultuurfonds BNG (Cultural Fund Bank Dutch Municipalities), Fonds Podiumkunsten (the Performing Arts Fund), Theater Instituut Nederland (Theatre Institute the Netherlands), Muziek Centrum Nederland (Music Centre the

Netherlands) and De Vrede van Utrecht (cultural promoters of the city Utrecht).

For more information, photos and video reports, check www.communityarts2010.ning.com.

Alex van Warmerdam is awarded the second Johannes Vermeer Award

On 15 November, Alex van Warmerdam, filmmaker, theatre maker, expressive artist, actor and writer received the second Johannes Vermeer Award from the then newly appointed Secretary of State for Culture, Halbe Zijlstra (Liberal Party). The laureate received the award because, according to jury chair Victor Halberstadt, in the Netherlands there is 'one creative talent who for a long time has managed to rise above the artistic domain, and that is Alex van Warmerdam'. The award consists of a sum of € 100,000, a glass goblet made by artist Bernard Heesen and a book published especially for the occasion, *Measured and Laboured: the Life and Works of Alex van Warmerdam*, written by Joost Ramaer (see publications on page 29 in this annual report).

In a packed Van der Mandelezaal in Museum Het Prinsenhof in Delft, Alex van Warmerdam gave his speech of thanks in an unparalleled manner. The audience showed their immense appreciation and could hardly stop applauding. Following that, the actors Aat Ceelen, Ariane Schluter and Jacob Derwig performed three fragments from Van Warmerdam's work. The programme came to a festive end with a performance by the band The Sadists (Kaspar Schellingerhout, Erik van der Horst and Victor Griffioen), who also contribute to Orkater productions (Orkater being Alex van Warmerdam's theatre company). They performed three songs with lyrics and music by Van Warmerdam. Mieke van der Weij hosted the evening. The jury of the Johannes Vermeer Award 2010 consisted of Victor Halberstadt (chair), Maarten Asscher, Judith Belinfante, Jos de Pont and Paul Schnabel.

The Johannes Vermeer Award was first awarded in 2009 to Pierre Audi, the artistic director of the Netherlands Opera and the Holland Festival. This state prize for the arts was instituted by then minister Plasterk in order to honour and encourage outstanding artistic talent.

Cas Smithuijsen en Mariëtte Hendriks co-ordinated the judging and award ceremony.

On www.johannesvermeerprijs.nl you can find more background information about the award, the laureates, photos and Alex van Warmerdam's acceptance speech.

LIBRARY AND DOCUMENTATION

Digital future

In 2010, the information plan was concluded. The project started in the autumn of 2009, under guidance of Dick Rijken. The plan, titled *Verrijken door verbinden (Increase and connect)*, outlines how the Boekman Foundation wants to develop in the field of IT in the coming years. The reason for the information plan is the wish to keep up with the latest developments in the ever-changing world of IT and to capitalize on new digital networks and the public's use of social media. Besides the information plan, a digitalization plan has also been drawn up.

Anita Twaalfhoven

Hoofdredacteur Boekman en
stafmedewerker
Editor in chief Boekman and
member of staff

Ahead of this, the grey literature (reports, policy plans and the like) from the collection up to the year 1990 has been selected, revised and scanned. In 2008, the monographs from the library collection dating from 1963-1989 were donated to the library of the University of Amsterdam.

The grey literature from the library collection from the years 1963-1989 was digitalised in 2009. After several revisions, the descriptions of these 5,741 titles were included in the library catalogue. Taking copyright into account, the library strives to make as many documents as possible accessible outside of the library. In the library of the Boekman Foundation one can consult and search the full text of all titles. Of all titles, 49% can be viewed at home or elsewhere as a full text document.

Collection and acquisitions

Late 2010 the library catalogue listed 65,033 documented titles, of which 24,263 are digitally available. In 2010, 3,347 new title descriptions were included in the catalogue, consisting of 2,178 digital documents and 1,149 printed titles.

In 2010, seven news cutting files were started on the following subjects:

Stedelijk Museum Amsterdam (D10-001); Rijksmuseum Amsterdam (D10-002); Research into art and culture in Amsterdam by Ann Demeester (D10-003); Art and culture in the election programmes for the parliamentary election of 9 June 2010 (D10-004); Amsterdam canal district world heritage (D10-005); Private funding (D10-006); Halbe Zijlstra, Secretary of State for culture (D10-007).

The news tab of the internet catalogue shows, beside the latest acquisitions, also literature overviews of current topics. Although these are only available in Dutch, for the sake of completeness, the themes in 2010 were:

Museum of National History;
Art and culture and cutbacks; The social
role of art; Art and culture in figures
(the Netherlands); Art and culture in
figures (international); Art and culture
during the formation of a new
government and possible cutbacks;
Community arts; and Art and culture
during the election.

News items, conference diary and political diary

Jack van der Leden is responsible
for the daily updates on news

about arts and cultural policy, and the conference and debate diary on the website www.cultuurbeleid.nl. The news and conference items contain click-throughs to the relevant documents and websites, if possible. The entire news archive, which dates back to 1999, can also be found on the website. The website has been realised since autumn 2009 in collaboration with Kunsten '92 (Arts '92). This lobby organisation is responsible for the website's political diary. In November 2010, the functionality of the website was enhanced by linking social media tools Facebook and Twitter to each news item. This application was realised by Joost Messing of communication agency Buurman & Buurman, creators of the website www.cultuurbeleid.nl.

(Inter)national co-operation

The library is part of the network AdamNet, the collaboration between university, scientific, special and public libraries in Amsterdam. AdamNet operates Digitale Bibliotheek Amsterdam, an umbrella search system in different catalogues, among them the Boekman Foundation catalogue. Furthermore, the library also actively participates in Kunst(historische) Bibliotheken Nederland (OKBN), a consultative body for institutions and persons employed in the field of library and documentation services in reference to expressive art and architecture. The library also actively participates in Werkgroep Speciale Wetenschappelijke Bibliotheken, the working group that promotes the interests of scientific libraries in the Netherlands that have unique scientific collections for special target audiences.

PUBLICATIONS

Boekman periodical

Boekman 81 on art and politics, with contributions of 11 spokespersons for culture in the Lower House, already showed in late 2009 how shaky society's current support for culture actually is. In the epilogue, Kees Vuyk pointed to the growing gap between art and society. Following naturally from that, the themes of the 2010 issues address current developments that in fact show the possible link between art and society.

Boekman 82: Community Art

Community art covers a multitude of projects that differ greatly in terms of shape, content and goal. However, they have one thing in common: they bridge art and society. Collaboration with sectors like care, welfare or urban development is self-evident. At the same time, the authors in this *Boekman* observe a great divide between the social and artistic goals. Community art can even be patronising to target audiences, argues Alex de Vries in his epilogue.

This *Boekman* also appeared within the framework of the well-attended national conference *The Next Step: Community Arts in a Broader Perspective* (see page 40).

Boekman 83: Festivals

Festivals broaden society's support for art because they combine inviting entertainment and surprising art, often on unexpected locations. Because of their popularity, festivals

are pre-eminently suited for city marketing. According to researcher Monica Sassatelli this development goes too far; McFestivalisation, i.e. a certain amount of uniformity, hampers the European art scene. Cas Smithuijsen therefore advocates an upward movement in the festival scene, so the international top can break through the glass ceiling.

The issue was presented during the Holland Festival in Theatre Carré, during the Boekman debate *International festival co-operation: a must in many ways* (see page 39).

Boekman 84: Occupation: Artist

At a time when artists really need to prove their use in society, this *Boekman* shows a state of the art of the artists' occupation. Is it the best profession in the Netherlands or do working conditions call for retraining? Actors need to compromise between performing Hamlet and in soup ads, sometimes all that music school leads to is a psychologist, and architects can hardly hold their own ground during the recession. Research shows that artistic professions are among the lowest 10 incomes. It is high time for better representation, thinks Berend Jan Langenberg (Erasmus University Rotterdam).

The issue was brought to the attention of umbrella organisations like the Arts Union, Netherlands Federation of Trade Unions.

Boekman 85: Art and Religion

Art and religion are competing with one another: both deal with existential questions. However, the answer that is given in a church, mosque or synagogue often differs from that given in a temple of art. Thijs Adams shows how art took over the role of religion, only to lose its hold on society, just as religion did. Theologian Hettie Zock thinks that there is a growing target audience for culture within her domain: 'Art offers us a whole range of stories that all say something about life's rich variety. That really fits the way people nowadays deal with the meaning of life.'

This issue was presented on 27 January 2011 during the festive New Year's meeting on art and religion in the Arminius church in Rotterdam, in collaboration with Kosmopolis Rotterdam.

Cultural policies in Algeria, Egypt, Jordan, Lebanon, Morocco, Palestine, Syria and Tunisia. An Introduction

Interesting dynamics are at play on the cultural scene in Arab countries. An independent sector is emerging, which opens up space for contemporary artists and has an impact on the

role and accountability of governments in cultural life. In order to understand the culture of a particular country or region you must know the important factors and how things are organised. Who are the lobbyists, the supporters, the subsidisers and the important organisations? And what are the most important movements and events? Until recently these issues had not been clearly documented in the Arab countries bordering the Mediterranean. This is the first time that thorough research has been undertaken into the state of the cultural sector in the eight participating countries. It resulted in the study *Cultural Policies in Algeria, Egypt, Jordan, Lebanon, Morocco, Palestine, Syria and Tunisia. An introduction*. The study provides a basis for policy makers and cultural decision makers from the region and within Europe to develop their strategic cultural plans in relation to the Mediterranean region. As a book it is also a comprehensive reference work for journalists, art lovers and Arabists. The book is published by Boekmanstudies, in co-operation with the European Cultural Foundation (ECF), and Culture Resource (Al Mawred Al Thaqafy).

Cultural Policy Update

During 2010 the Boekman Foundation has been preparing the launch of a new international thematic e-journal, *Cultural Policy Update* (CPU). The first issue will be released in March 2011 and is dedicated to “Supporting the arts in spinning times”. Starting point for the journal is the idea that cultural policies are worldwide changing. As a result of globalization, a lack of social cohesion, cultural and ethnic conflicts, the lack of sustainability and other relevant trends, a whole series of crises have emerged – existing alongside each other, but also influencing one another.

The challenges are enormous, especially for cultural policymakers who need to think about new, integrative and inclusive policies and ways of achieving them. A debate about essentials is difficult though, since the economic crisis overshadows everything. This situation does stress the need for new points of view and arguments. Human rights and democracy are important elements, as is the establishment of a certain cultural awareness leading to the realization of networks and advocacy platforms. CPU aims to contribute to this worldwide debate. CPU is compiled and edited by Ineke van Hamersveld (editor-in-chief *Cultural Policy Update* and *Books*) and Anita Twaalfhoven (editor and editor-in-chief *Journal Boekman*) and will be released twice per year.

For more information please visit our website

www.boekman.nl.

APPENDICES

Supervisory Board

Victor Halberstadt, chair
Arno Brok (representing the Association of Dutch Municipalities)
Geertrui van de Craats (representing the Arts Union, Netherlands Federation of Trade Unions)
Gillis Dorleijn (representing the Association of Collaborating Dutch Universities)
Adelheid Ponsioen, treasurer (representing the Netherlands Museums Association)
Vacancy (representing the Federation of Employers' Associations in the Cultural Sector)
Odile Wolfs (representing the Inter-provincial Consultation)

Executive Board

Cas Smithuijsen

Johannes Vermeer Award 2010 Jury

Victor Halberstadt, chair
Maarten Asscher
Judith Belinfante
Jos de Pont
Paul Schnabel

Boekman Advisory Council

Maarten Asscher (Athenaeum Bookstore)
Nel van Dijk (Erasmus University Rotterdam)
Sandra Jongenelen (Het Financieele Dagblad)
Marja Pruis (De Groene Amsterdammer)
Marc Verstappen (Villanella)
Alex de Vries (Consultant and author)
Kees Vuyk (Utrecht University)

Executive Board CultuurCollege Foundation

Ad 's Gravesande, chair
Thessa Syderius, treasurer
Frans de Ruiter
Inge van der Vlies
Cas Smithuijsen

Organisation CultuurCollege Foundation

Marte Lalleman, Berenschot

Financial Status

Burozaken Accountants in Haarlem were responsible for the financial administration. Contact person is Bert Kienhuis. The audit was performed by IPA-ACO accountants.

The year 2010 concluded with a net operating result of € 26. The structural and incidental subsidies that were granted that year by the Ministry of Education, Culture and Science amounted to € 996,878.

Contributions from third parties

In 2010, the Boekman Foundation received € 160,000 (including the € 100,000 prize money) from the Ministry of Education, Culture and Science for the preparation and realisation of the Johannes Vermeer Award. The foundation also received € 13,000 for the compilation of a collection of short descriptions of art policy in eight EU countries from the same ministry. For several other projects, mentioned elsewhere in this annual report, the Boekman Foundation/ Boekmanstudies received contributions from the Prins Bernhard Cultural Fund, the Mondriaan Foundation, the Rembrandt Association, Theodoor Gilissen Private Bankers, the European Cultural Foundation, the Ministry of Foreign Affairs and the Dutch consulate in New York.

Staff

In 2010, the post Communication saw a change of staff. Lisette Teisman took her leave of the Boekman Foundation after one and a half years. Doede van der Hoeven applied and was appointed to the position. After 10 years in employment, Saskia Leefsma, head of library, left the Boekman Foundation. After recruitment, Marjolein van der Steen–Priester started in the position on 1 January 2011. Erol Gül, who was temporarily employed for two years, left the library as of 1 April. His position arose due to the collaboration project

between the libraries of Bilgi University Istanbul and the Boekman library. The project has been concluded successfully. Truus Gubbels, editor of *Boekman*, underwent severe surgery in the spring of 2010. By the end of the year, she was able to resume her work, albeit on a minimal scale. In the meantime, the editorial staff has been complemented by Kim van der Meulen, who contributes to the editorial process one day a week. The complement of staff in employment on 31 December 2010 totalled 12.5 full-time positions and was as follows:

Director: Cas Smithuijsen (100 percent).

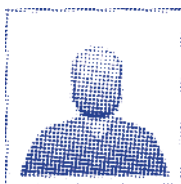
Publications and projects staff: Truus Gubbels (40 percent), Ineke van Hamersveld (80 percent), Marielle Hendriks (80 percent), Jack van der Leden (40 percent), André Nuchelmans (90 percent), Anita Twaalfhoven (70 percent).

Librarians: vacancy head of library, (90 percent), Jacqueline Dekker-Retel (40 percent), Martine Meddens (60 percent), Mieke Nooijen (80 percent), Jack van der Leden (60 percent), Marike Lindhout (80 percent), Sylvia Verduin (20 percent, volunteer).

Library administration: Elly Andrea (40 percent).

Communication and publicity: Doede van der Hoeven (80 percent).

Secretarial staff: Mies van Splunter, head of secretarial staff (100 percent), Marianne Barnier-Spee (40 percent), Elly Andrea (60 percent).

Sylvia Verduin
Bibliotheekmedewerker
Library staff

Boekman: Kom je ook?

Meest bezocht - Laatste nieuws - Amazon - Luisterpaal - xs4all - Klara - FontShop

Boekman: Kom je ook? Money, Mo... +

Boekman: Kom je ook? Money, Money, Money

Delen Misbruik rapporteren Volgende blog

Boekman

Het laatste nieuws van de redactie van Boekman en mede-symposia, benoemingen, promoties, publicaties.

VRIJDAG 11 MAART 2011

Kom je ook? Money, Money, Money

Voor de achtste keer alweer organiseerden Mediamatic en de Zuidoostelijke Kunstzake een bijeenkomst Kom je ook? De bijeenkomst op 10 maart in de Zuiderkerk stond in het teken van Geld, geld, geld. Een actieve rol in de kunstsector, gezien de aankondigde bezuinigingen, was in het thema bleek uit het feit dat de bijeenkomst was uitverkocht. Meer dan 300 mensen meldde zich aan voor de bijeenkomst.

Dagvoorzitter Riemer Knoop leidde het thema kort in. Hij ging in op drie verschillende manieren op de bezuinigingen kunt reageren: ontkennend, boos en slim. De laatste reactie leek hem de meest waarschijnlijke en daar zou de dag ook over gaan. Hoe vind je jezelf opnieuw vinden je nieuwe geldschietlers?

Lara Schwarz, directeur van het Geldmuseum, gaf vervolgens een introductie op het fenomeen geld. Wat doet geld met mensen? Hoe doen mensen met geld?

Vervolgens was het woord aan econoom Pim van Klink, die in zijn boek over de stralende toekomst die de sector te wachten staat, de bezuinigingen al eerder in diverse media naar voren had gebracht. Van Klink is van mening dat de sector te afhankelijk is van overheidssteun. Het huidige systeem is daar verantwoordelijk voor. Kunstinstellingen menen recht te hebben op subsidies en het is van open inschrijving voor subsidie heeft een aanzuigende werking. Een en ander heeft er toe geleid dat de kunstinstellingen steeds meer zijn gaan zien als een verworven recht op subsidie. Het vanzelfsprekendheid. Na een vooruitblik op de financiële situatie van de kunstsector concludeerde hij dat de overheid en de private fondsen het de komende jaren niet beter zal worden. Het bedrijfsleven krabbelt daarvoor weer aardig op, maar zal sponsoring vooralsnog vooral als een middel zien. Dat heeft dus geen prioriteit. De beste mogelijkheden zijn de particulieren die zijns inziens nauwelijks last hebben gehad van de economische crisis. 'We zijn nog nooit zo rijk geweest'. Na een intermezzo over de problemen om economische theorieën toe te passen op de kunstsector, besloot Van Klink zijn lezing af te sluiten met een aantal handreikingen. Van belang is vooral dat particulieren een geheel andere benadering vragen dan de kunstinstellingen. Daarnaast moeten de instellingen meer consumentgericht worden. (wat vaker gezegd zou worden in de loop van de dag) en scenario's en verdienmodellen gaan ontwikkelen. Zoals al eerder gezegd volgens Van Klink een stralende toekomst in het verschiet, maar de uitgedunde sector. De selectie zal plaatsvinden op basis van het vermogen volgens Darwiniaanse processen: survival of the fittest. Dit is niet altijd de meest kunstzinnige, mooiste of meest uiteenlopende kunst zal zijn, daar ging hij niet op in.

De volgende spreker, Tijs Rotmans van The Pricing Company, maakte direct duidelijk dat, in tegenstelling tot wat Van Klink eerder zei, de economische theorieën en methoden wel degelijk te gebruiken zijn in de kunstsector. In een boeiend en goed te volgen verhaal maakte hij vooral in prijsdifferentiatie mogelijkheden voor de kunstsector. Zitten om de inkomsten te verhogen. In de culturele sector zal één tarief gehanteerd, waarom? Wat dat betreft kan

[Blog maken](#) [Aanmelden](#)

ewerkers van de Boekmanstichting op het gebied van

Over mij

Redactie Boekman

Boekman: Tijdschrift voor kunst, cultuur en beleid.

Redactie:

Truus Gubbels, Jack van der Leden, Kim van der Meulen, André Nuchelmans, Anita Twaaifhoven (hoofdredactie)

[Mijn volledige profiel weergeven](#)

Boekman

Boekman is een uitgave van de [Boekmanstichting](#)

Blogarchief

▼ 2011 (6)

▼ maart (1)

[Kom je ook? Money, Money, Money](#)

► februari (1)

► januari (4)

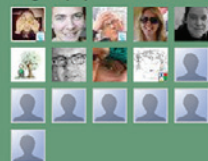
► 2010 (24)

Volgers

met Google Friend Connect

Volgers (16)

Al lid? [Aanmelden](#)

Colofon

Boekmanstichting

Herengracht 415, 1017 BP Amsterdam

www.boekman.nl

Redactie en productie: Marielle Hendriks,

Cas Smithuijsen & Doede van der Hoeven

Correctie: Tekst/Support, Amsterdam

Vertaling: Stéphanie van de Wouw Vertalingen,
Amsterdam

Beeldredactie: André Nuchelmans en Joseph Plateau

Beeld: medewerkers Boekmanstichting per 1 januari
2011

Ontwerp: Joseph Plateau, Amsterdam

Druk: Drukkerij Tesink bv, Zutphen